

Siyasal Vakfı

İ.Ü. SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ MEZUNLARI ve MENSUPLARI VAKFI

Yıl: 18 • Sayı: 29 • Ağustos 2010

2 **Vakıftan Haberler**

12 **Yusuf Şen ile Söyleşi**
Sezal KAYA

14 **Global Krizin Meşruiyeti**
Aslan YAMAN

19 **Inavasyon Dahileri**
Meryem ARSLAN

22 **Türk Denetim Sistemi Hakkında Bir Değerlendirme**
Sezal KAYA, Orhan Veli ALICI

24 **Tarihsel Süreç İçinde Demiryolları**
Hakkı KARAGÖZ

34 **Yöneticiler Neden Yanlış Kararlar Verirler?**
Dr. Mahmut DEMİRKAN

36 **Annelere Erken Emeklilik**
Resul KURT

40 **İnternet Yayıncılığı, Basılı yayıncılığın yerine mi geçiyor?**
Bırol ÖZÖNCEL

Siyasal Vakfı Bülteni

Yıl: 18, Sayı: 29, Ağustos 2010

Sahibi:
Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Dr. Fahri SOLAK

...

Genel Koordinatör
Seyit Ahmet İŞKİN

...

Katkıda Bulunanlar
Sabahattin KAPLAN
Şezai KAYA
Ömer KURU
Bünyamin KORKMAZ
Erdal ŞERİFOĞLU

...

Teknik Hazırlık
Uygun Matbaacılık Ltd. Şti.
Tel: 0212 451 65 11

...

Grafik-Tasarım
Selahattin Gökse
Tel: 0212 266 43 37

...

Adres
Siyasal Vakfı
Kalenderhane Mah. Darulelhan Sok. No:
8 Vezneciler /İSTANBUL
Tel: (0 212) 511 32 20-21
Faks: (0 212) 513 88 38

...

Ankara
Mustafa AK
Meşrutiyet Cad. 9/7 Kızılay/Ankara
Tel: (0 312) 425 36 34

...

e-mail
siyasal@siyasalvakfi.org

...

Web
www.siyasalvakfi.org

...

*Siyasal Vakfı Bülteni ücretsizdir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayımlanan
yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.*

Saygıdeğer Mensuplarımız,

Yeni bir sayımızda sizlerle birlikte olmanın mutluluğu içindeyiz. Bültenimizin bu sayısının Vakıftan Haberler bölümünde Vakfımızca gerçekleştirilen konferanslar, ziyaretler ve diğer etkinliklerle ilgili bilgiler yer almakta.

Camiamızdan Köşesinde İstanbul İl Emniyet Müdür Yardımcısı fakültemizin 1987 yılı mezunlarından Sayın **Yusuf ŞEN** ile hasbihâl ettik.

Ekonomi Bölümünde **Aslan YAMAN** tıpkı orman yangınlarındaki gibi krizler sayesinde kapitalizmin hayatını sürdürdüğünü ve bu sayede aktörlerin kendisini disipline ettiği kaleme aldı.

Araştırmalar bölümünde **Meryem ARSLAN**, inovasyon konusunu ele aldı ve dünyayı değiştirecek kişilerin inovatif bakışa sahip olanlar olduğunu ifade etti. **Sezai KAYA** ve **Orhan Veli ALICI** Türk denetim sistemindeki çok başlılığa ve bunun getirdiği sonuçlara vurgu yaparak gelecekte neler yapılması gerektiğini belirttiler. **Hakkı KARAGÖZ** ise demiryolu ulaşımının önemini, tarihsel süreç içerisindeki gelişimini ve Türkiye'deki durumu ele aldı.

Yöneticinin Köşesi bölümünde Dr. **Mahmut DEMİRKAN** yöneticilerin neden yanlış kararlar aldığının altını çizerek bu yanlışları yapmak istemeyenlere küçük tavsiyelerde bulundu. Yine aynı bölümde **Resul KURT** annelere erken emeklilik müjdesini vererek bunun nasıl olacağını örnekler yardımıyla anlattı.

Bünyamin KORKMAZ, Kitap Tanıtımı köşesinde, yazarı **Hüseyin TUNÇ** olan "**Biz Aslında Neyiz**" isimli kitabın tanıtımını yaptı. **KORKMAZ**, "**Başkalarıyla çekişmeden, çatışmadan birlikte yaşamının yolunu bulamaz mıyız? Hayatımızın asıl gayesini neden unutuyoruz veya biliyor muyuz?**" sorularının cevaplarını bu Kitapta bulabileceğinizi belirtiyor.

İletişim uzmanı **Biral ÖZÖNCEL** Sanal Dünya köşesinde; İnternet kullanımı ile birlikte basın sektörünün köklü değişime uğradığına ve yayıncılık faaliyetlerinin internete kaydığına dikkat çekmekte. 2008-2010 Dönemi Faaliyetleri başlığı altında ise İstanbul, Ankara, İzmir, Kocaeli, Trabzon ve Erzurum'da gerçekleştirilen etkinlikleri bulabilirsiniz.

Bültenimizin yeni sayısında görüşmek dileği ile Ramazan ayınızı ve bayramınızı tebrik eder, selam ve muhabbetlerimizi sunarız.

Seyit Ahmet İŞKİN
Genel Sekreter

vakıftan haberler

"Türkiye'de Siyasallı Olmak" Paneli Gerçekleştirildi

Vakfımız tarafından düzenlenen "Türkiye'de Siyasallı Olmak" Paneli, 30 Nisan 2010- Cuma günü İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Tunaya Anfisinde gerçekleştirildi. Dekan Yardımcısı Emrah Cengiz ve Vakıf Başkanı Fahri Solak'ın açılış konuşmalarından sonra Gaziosmanpaşa Kaymakamı Seddar Yavuz, Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki, Kırkkale Üniversitesi Öğretim Üyesi Kudret Bülbül ve Eksim Yatırım Holding CEO'su Ünsal Sözbir söz aldılar.

Vakıf Başkanımız Fahri Solak konuşmasında, Siyasal camiası olarak bir aile oluşturduğumuza işaret ederek, dostlukların ve öğrencisiyle mezunuyla dayanışmanın önemine dikkat çekti. Mezunlarımızın hemen bütün sektörlerde ve alanlarda başarılı çalışmalar ortaya koyduklarını belirten Solak, ülkemiz için bu tür olumlu örneklerin çoğaltılması gerektiğini ve Siyasal Vakfının da bu amaçla faaliyetlerini sürdürdüğünü ifade etti.

Konuşmasının sonunda vakit ayıran mezunlarımıza, öğrenci arkadaşlarımıza ve sağladığı imkan için Fakülte Dekanlığımıza teşekkür etti.

Dekan Yardımcısı Emrah Cengiz de yaptığı konuşmada, her zaman siyasallı olmanın ayrıcalık olduğunu bilen ve yaşayan birisi olduğunu, siyasallılığın özgür düşünmek ve fark yaratmak olarak kendini ortaya koyduğunu belirtti.

Emrah Cengiz, Panelde kamu ve özel sektörde çalışan İstanbul Siyasal mezunlarının deneyimlerini ve gözlemlerini dinleyicilerle paylaşacaklarını ifade ederek panelistleri kürsüye davet etti. Gaziosmanpaşa Kaymakamı Seddar Yavuz, "Bürokraside Siyasallı Olmak" başlıklı konuşmasında özetle şunları söyledi: "Yaklaşık 22 yıldan sonra bu fakülteye gelmekten ve siz öğrencilerle buluşmaktan kıvanç duyuyorum. 1989 yılında sınavı kazanarak kaymakam oldum ve çeşitli yerlerde görev yaptım.

Devletin temsil edilmesi onur verici ve belirli meziyetleri gerektiriyor. Bu mesleği yapmaktan dolayı çok mutluyum. İnsanların sadece para gibi idealler için değil daha büyük idealler; ülkeme hizmet, devlete hizmet gibi daha büyük idealler peşinde koşması gerekir. Bilgi, ilgi, yeteneklerimiz bu ülkeye ve millete sevgimiz, bizim ülkenin birçok yerine gelmemize vesile olmuştur. Ankara ve İstanbul arasında ciddi bir fark var. İstanbul öğrencilerinin bakış açısı daha geniş, daha özgürlükçü, daha engin ve dar kalıplardan uzaktır. Fikir sahibi olmadan ideoloji sahibi olursanız kalıplar arasında kalır, sloganlarla bu ülkeyi yönetirsiniz. İstanbul bütün milletlerin ortak kültürüyle yoğurulmuş bir kültürdür. Bu bakımdan İstanbul Siyasal'dan mezun olmak bir ayrıcalıktır ve farktır. İstanbul mezunları bulunduğu konuma vizyon katmıştır. Abi kardeş ilişkisinin mezunlar arasında oluşması gerekiyor. Bu da mezunlarımızı daha ileriye taşıyor ve İstanbul Siyasal öğrencilerini daha da ayrıcalıklı hale getirecektir. İstanbul Siyasal'ın başarısının artarak devamını diliyerek sözlerimi bitiriyorum."

Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki ise, "Siyasette Siyasallı Olmak" başlıklı konuşmasında özetle: "İlk defa sinemayı ve tiyatroyu İstanbul'da gördüm. Okulumu bitirene kadar gazeteci olmak istiyordum. Okulu bitirdikten sonra kaymakam olmak istedim. Bizim dönemimizde İstanbul Siyasal'ın adı bilinmiyordu bile. O dönemde devlet kurumlarında İstanbul Siyasallı kimse yoktu. Ama şimdi kapısını çalacağımız, yardıma koşacak bütün kurumlarda İstanbul Siyasallılar var. Türkiye'de herkesin siyasetle ilgilenmesi lazım. Türkiye'de yerel idarelere bütçenin

% 30 veya 40'nin ayrılması lazım. Fakat bu oran halen yüzde 6'larda. Diğer taraftan yerel idarelerde % 5'i bile kullanılabilecek kurumsallaşma yoktur. Memleketin refahını düşünen okumuş insanların her şekilde siyasetle ilgilenmesi gereklidir. Türkiye'de her geçen gün yerel idareler güçlenmektedir. Kamu birimleri yetkileri yerel idarelere bırakılacaktır. Bu memlekette ihtiyaç olmayan yerlere hizmet edilmiş, ülke gereksiz yapıların çöplüğüne dönüşmüştür. Vergi Ankara'da toplanır, Ankara'daki güce göre dağıtılır. 3 ayda yapılması gereken iş 3 yıl sürebiliyor. Mezun olacak gençlerimizin ileride siyasete ilgi duymasını ümit ediyorum. Çünkü karar mercilerini siyasetçiler oluşturuyor. Şu an İstanbul Siyasal iyi bir ivme kazandı. Bunun ileriye gitmesi için mezunlar, öğrenciler, dekanlık üstüne düşeni yapması gerekiyor" dedi.

Kırıkkale Üniversitesi Öğretim Üyesi Kudret Bülbül, "Akademide Siyasallı Olmak" başlıklı konuşmasında, "Yıllar sonra size hitap etmek heyecan ve onur verici. SBF'li olmak sadece bu sıralarda olmak değil. İstanbul'da olmak devasa bir fark ve nitelik. İstanbul İmparatorluklar şehri, ruhu olan bir şehir. Hocalarımız sabırlarıyla, hoşgörülerıyla bize katlandılar. Ankara SBF ile İstanbul SBF bürokraside karşılaştırma yapılabilir. Ankara biraz daha ağır basmaktadır, lakin sivil alana kaydırırsak İstanbul SBF ile karşılaştırılmayacak kadar geridedir. Öyle bir kampüste yaşıyoruz ki tarihle iç içeyiz. Camiler, külliyeler, tarihi yapılar vs. içindeyiz ve kampüsten çıkınca tam hayatından ortasındayız. Türkiye mozağı içerisinde yaşamamız İstanbul Siyasalı farklı kılan başka bir özelliktir. Türkiye'nin her bir köşesinden okulun cazibesi için öğrenci gelmiştir. Bunun için herhangi bir ideolojiye bir görüşe vs. hemem teslim olmuyorsunuz. Teslimiyetçi değil sorgulayıcı, ikili düşünen değil çoklu düşünen, devlet odaklı değil millet ve toplum odaklı düşünebiliyoruz" dedi.

Eksim Yatırım Holding CEO'su Ünsal Sözbir, "Özel Sektörde Siyasallı Olmak" başlıklı konuşmasında şunları söyledi: "Bir dersten dolayı, mezun olduğumuz yıl sadece 36 arkadaşım ile mezun olmuşuk. Bunun için arkadaşlardan bir adım önde ama boşluktaydık. Sınavlara hazırlanmaya başladım. Önce Bankalar

Yeminli Murakıplığı ile kamuda meslek hayatıma başladım, sonra bir bankada görev yaptım, oradan bugünkü konumuma geldim. Geriye baktığımda şunları görüyorum: İstanbul Siyasal'ın kamuya yönelmesi 87'den sonra başladı. Ben ve 2 arkadaşımın kamuya girmesi geriden gelenleri tetikledi. Bu okuldan mezun olmanın inanılmaz bir özgüveni var. Beyinler sınırlandırılmamış, korku bilmiyor, risk alabiliyor. En önemli özelliklerinden birisi İstanbul Siyasal öğrencilerinin risk alabilme özelliğidir. Nereye bakarsanız bakın İstanbul Siyasal'ın duruşunu ve tavrını görebilirsiniz. Okulumuzun eksigi uluslararası kimliğe bürünmedir, uluslararası kimliğe ulaşmamız gerekir. İstanbul Siyasal öğrencileri bütün mesleklerdeki ağabeylerinin deneyimlerinden yararlanmalıdır. Son söz olarak da uluslararası oyuncu olmanın yollarını arayın". Program öğrencilerin konuşmacılara yönelttiği soruların cevaplandırılması sonrasında katılımcılara Plaketlerin takdimi ve panelistlerde toplu olarak öğle yemeği yenmesi ile sona erdi.

Mesleki Yeterlilik Sistemi Konferansı

Vakfımızda düzenlenen konferansta Mesleki Yeterlilik Sistemi ele alındı.

27 Mart 2010 tarihinde, Fakültemiz 1986 mezunu, Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanı Bayram Akbaş tarafından sunulan konferansta, Türkiye'de istihdamın yapısı, mesleki eğitimin önemi, işgücü piyasasına ilişkin temel veriler ve sorunlara

değindikten sonra, Ulusal Mesleki Yeterlilik Sistemi, Mesleki Yeterlilik Kurumunun kuruluş amacı, kurumsal yapısı ve çalışmaları hakkında bilgi verildi.

Konferansta ayrıca meslek standartlarının oluşturulması, belgelendirme ve yetkilendirme konularında gerçekleştirilen çalışmalar ele alındı.

Katılımcıların soru ve katkıları ile tamamlanan konferans sonrası vakıf bahçesinde mezun ve öğrencilerle çay ve sohbetle devam edildi.

Salih Tuna İle Gündem'de Sörf

Gazeteci, yazar ve tiyatro sanatçısı Salih Tuna, Vakfımızda verdiği konferansta öğrenciler ve mezunlarımız ile bir araya geldi.

13 Mart 2010 tarihinde gerçekleştirilen ve "Gündem'de Sörf" temasıyla ekonomiden, sanata, politikadan, edebiyata farklı konular arasında hareketli bir değerlendirmenin yapıldığı konferansa öğrenciler tarafından da yoğun ilgi gösterildi.

Salih Tuna konuşmasına tiyatro ve oyun yazarlığı yaptığı dönemde birlikte çalıştığı oyuncu ve yazarlarla yaşadığı anılarıyla başladı. Sanatçılığı döneminde yaşadığı, sanat camiasında karşılaştığı ön yargıların şimdi toplumun tüm kesimlerini kapsar hale geldiğini ifade etti. Daha sonra, politik alanın zihin yapısı, taraftarlık ve gerçekler, sanatçının bakış açısıyla hayat üzerine kısa değerlendirmelerin yapıldığı konuşma, öğrencilerin sorularıyla interaktif

bir sohbet ortamında gerçekleşti. Salih Tuna öğrencilerle daha sonra vakıf avlusunda sohbetle devam etti.

Vakfımızın 2010 Geleneksel Pikniği

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları ve Mensupları Vakfı (Siyasal Vakfı)'nın Geleneksel olarak düzenlediği Siyasal Kır Gezisi bu yıl 30 Mayıs 2010 tarihinde Florya Kamp Alanı'nda gerçekleştirildi.

İstanbul başta olmak üzere, diğer illerden de 300'ün üzerinde Siyasal Vakfı mensubu bir araya geldi. 1983 yılında ilk mezunlarını veren İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, 30 Mayıs 2010 Pazar günü ilk dönem mezunundan birinci sınıf öğrencisine, Valisinden öğretim üyesine muhtelif yaş ve meslekten mezun ve mensuplar kır sofrasında tanışma ve kaynaşma imkanı buldu. 2010 yılı kır gezisi, dönemler arası voleybol turnuvası, bilgi yarışması, canlı müzik ziyafeti gibi çeşitli etkinliklerle son buldu.

ANKARA GRUBU ÇALIŞMALARI

Ankara Grubu Pikniği

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları ve Mensupları Vakfı Ankara Grubunun geleneksel pikniği 30 Mayıs 2010 tarihinde BOTAŞ Ankara Bölge Müdürlüğü piknik alanında gerçekleştirildi. Sabah kahvaltısı ile başlayan ve mangal ziyafeti ile akşam geç saatlere kadar devam eden piknikte, mensuplarımız aileleriyle birlikte bir araya gelerek tanışma ve kaynaşma imkanı buldular.

Türk Musikisi Ziyafeti

Siyasal Vakfı Ankara Grubu Mart ayı toplantısı 11 Mart 2010 Perşembe akşamı Altındağ Belediyesi Kültür ve Sanat Evi'nde gerçekleştirildi.

"Türk Musikisi Üzerine" gündemli toplantıda Başbakan Başmüşaviri Dr. Savaş Barkçın'a TRT 2'de

hazırlayıp sunduğu "Gönül Makamı" programından da tanıdığımız Türkiye'nin önde gelen hanendeleri Ahmed Şahin ile Mehmet Kemiksiz de eşlik ettiler. Sohbetinde, musikinin anlamı, medeniyet - müzik ilişkisi, kadim medeniyetler ile modern medeniyetlerin müzik anlayışlarının karşılaştırmalı analizi başlıklarına yer veren Dr. Barkçın, bir devlet adamının edebiyat, hat ve müzik gibi sanatsal çok yönlü ilgilere sahip olması gereğine de tarihsel örnekler eşliğinde vurgu yaptı.

Türk tasavvuf musikisinden örnekler icra edilen ve bir meşk meclisi havasında geçen programın sonunda Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki tarafından Dr. Savaş Barkçın'a bir teşekkür plaketi takdim edildi.

Ankara Grubu Haziran Ayı Toplantısı

Siyasal Vakfı Ankara Grubu Haziran Ayı Toplantısını "İstişare ve Değerlendirme" Gündemiyle gerçekleştirdi. 15 Haziran 2010- Salı Akşamı Altındağ Belediyesi Kültür ve Sanatevinde Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıda mensuplarımız, 2010 Yılı Faaliyetlerini değerlendirerek önümüzdeki döneme ilişkin fikirlerini paylaştı. Ankara Grubu Aylık toplantılarına, Geleneksel İftar Programında tekrar bir araya gelmek üzere ara verildi.

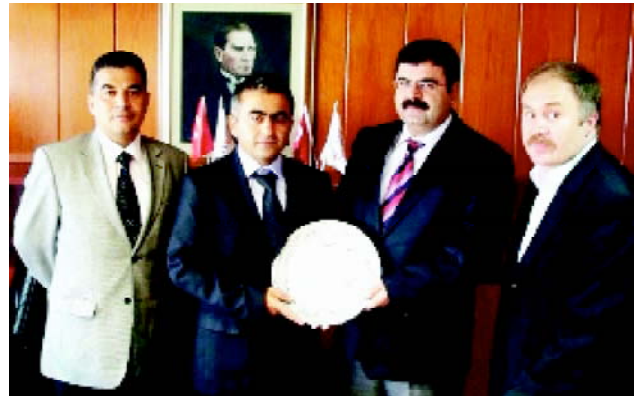
Vakfımız Ankara Grubu Nisan Ayı Toplantısı

Ankara Grubu Nisan Ayı toplantısı mensuplarımızın yoğun katılımı ile Estergon Kalesi Kümbet I adresinde gerçekleştirildi.

Toplantıda, 1-4 Nisan 2010 tarihleri arasında düzenlenen "Başkent'te Sivas Günleri" etkinliğine

katılmak üzere Ankara'da bulunan Sivaslı bürokrat ve siyasetçiler ile mahalli sanatçılar da misafir edildi.

Tebrik Ziyaretleri

Siyasal Vakfı Ankara Grubunca, T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı'na atanan Yönetim Kurulu Üyemiz Bekir Köksal ile T.B.M.M. Satınalma Müdürlüğüne atanan Naim Çoban'a tebrik ziyaretinde bulunuldu.

KOCAELİ GRUBU ÇALIŞMALARI

Ahilik Teşkilatı Ve Anadolu'nun Türkleşmesi Toplantısı

Dönem Başkanlığını Kocaeli Deftardarı Süleyman DAL'ın yaptığı İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu, Sakarya Üniversitesi öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Haşim ŞAHİN'i konuk etti.

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubunca düzenlenen "Ahilik Teşkilatı ve Anadolu'nun Türkleşmesi" konulu toplantı Seka Park Otel Restaurant'ta düzenlendi. Toplantıya Kocaeli Valisi Ercan TOPACA da katıldı.

Toplantıda söz alan Dönem Başkanı ve Kocaeli Deftardarı Süleyman DAL, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu olarak daha önce düzenlenen "Bir Yönetim Modeli Olarak Süleymaniye", "Küresel Kriz ve Bankacılık Sistemi", "Ermeni Sorununa Tarihsel Bir Bakış" konulu konferanslarla ve diğer toplantı ve seminerlerle hem mesleki ve güncel konularda bilgi ve birikimlerin paylaşıldığını hem de İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu olarak birlik ve beraberliğin sürekliliğine katkı sağlandığını belirtti.

Ahiliğin, bir esnaf dayanışma teşkilatı olduğunu ve Anadolu'da yaşayan Türkmen halkını sanat, ticaret ve ekonomi gibi çeşitli meslek alanlarında hem ekonomik hem de ahlaki yönden yetiştiren ve çalışma yaşamını iyi insan meziyetlerini esas alarak düzenleyen bir örgütlenme olduğunu söyleyen

Dönem Başkanı Deftardar DAL, günümüzün esnaf odalarına benzer bir işlevi olan Ahiliğin iyi ahlakın, doğruluğun, kardeşliği ve yardımseverliğin birleştiği bir sosyo-ekonomik düzen olduğunu ifade etti.

Ahiliğin, Anadolu'da köylere kadar yayılarak Anadolu'nun daha kısa sürede Türkleşip İslamlaşmasını sağladığını ve göçebe Türkmenlerin yerleşik hayata geçirilmesiyle hem İslami uyumun kolaylaştığını hem de Türk şehirciliğinin hız kazandığını anlatan Dönem Başkanı Deftardar DAL, Türk esnaf ve sanatkârları arasında sağlanan dayanışma sayesinde Ahiliğin önemli bir güç haline gelerek asayişin bozulduğu zamanlarda otoritesini yürütüp dini-ahlaki yapının korunmasını sağladığını belirtti. Bugünün şartlarında bile, "Toplumsal sorumluluk, Hizmette mükemmellik, Dürüstlük ve doğruluk, Ortak yaşama" gibi Ahilik düzeninin çekirdek ilkeleri ile örnek bir 'yatay örgütlenme' toplum hareketini şekillendirdiğini ve bu yönüyle 2000'li yıllar için bile ileri bir örgütlenme modeli sunduğunu söyleyen Deftardar DAL, bu değerlerimizle bugünü anlamanın, geleceğe hazırlanmanın ve geleceğe giden yolda geçmişten güç ve ders almanın önemini vurguladı.

Dönem Başkanı Deftardar DAL daha sonra toplantıya katılan Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Haşim ŞAHİN'e bilgi ve birikimlerini paylaşmasından dolayı duyduğu memnuniyeti ifade ederek katılımlarından dolayı başta Kocaeli Valisi Ercan TOPACA olmak üzere herkese teşekkür etti. Toplantı sonunda Kocaeli Valisi Ercan TOPACA tarafından Yard. Doç. Dr. Haşim ŞAHİN'e bir tablo hediye edildi.

"Ermeni İddiaları" Konferansı

Dönem Başkanlığını Kocaeli Deftardarı Süleyman Dal'ın yaptığı İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu yeni bir organizasyona imza attı.

24 Nisan tarihinin yaklaşması münasebetiyle özellikle batı ülkelerinde Türkiye aleyhinde yürütülen kampanyaların başında gelen 1915 olayları konusunda, Ermeni iddialarının gerekçeleri ve bunların dayanakları tarihçi bir bakış açısı ile değerlendirildi.

Ülkemizde sadece iki üniversitede bulunan Türk Ermeni Araştırmaları Merkezlerinden Sakarya Üniversitesi Türk-Ermeni İlişkileri Araştırma Merkezi Müdürü Doç. Dr. Haluk Selvi, 1915 olaylarının tarihsel ve siyasal iç yüzünü anlatarak başladığı konferansta Ermeni iddialarının sebebinin iktidardan uzaklaştırılan İttihat ve Terakkiden intikam almak isteyen dönemin siyasal aktörlerinin ve muhalefetin demecileri olduğunu; kurulan mahkemelerde tehcir esnasındaki olumsuzluklardan sorumlu olanların ceza aldıklarını, ancak Ermenilerin iddia ettiği gibi soykırımı çağırıştıracak bütün iddiaların tarihin şahitliği ile açık bir şekilde yalanlandığını ifade etti.

Selvi, özellikle batı dünyasında Ermeni tezlerinin destek bulmaya başlamasının bir realiteden değil sadece bu ülkelerin siyasal iradelerinin zayıf da olsa Türkiye'ye karşı bir koz ileri sürme çabalarından başka bir şey olmadığını gerekçe ve sonuçları ile ortaya koydu.

Konferans sonunda Doç Dr. Haluk Selvi'ye gecenin anısı olarak Vali Yardımcısı Şükrü Çakır tarafından ve organizasyonun sponsorluğunu üstlenen Sporium

Genel Müdürü Bülent Karagöz'e İl Özel İdare Genel Sekreteri Metin Yahşi tarafından birer tablo takdim edildi.

Kalkınma Ajansı Konferansı

Dönem Başkanlığını Kocaeli Defterdarı Süleyman Dal'ın yaptığı İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu bilgiye yakından ulaşmak amacıyla, farklı konularda ve farklı uzman konuşmacılarla gerçekleştirdiği toplantılardan birini daha gerçekleştirdi.

Kocaeli Sanayi Odası Konferans Salonu'nda 14 Nisan 2010 tarihinde düzenlenen toplantıda Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Erkan Ayan, ajansın hukuk işlerinden sorumlu uzman personeli ve Kocaeli Yatırım Destek Ofisi uzman personel ajans faaliyetleri hakkında bilgilendirmelerde bulundular.

Toplantıda konuşan Genel Sekreter Ayan, Doğu Marmara Kalkınma Ajansının kuruluşu, organları, görev ve sorumlulukları, yüklendiği misyon, kuruluşundan itibaren yaşanan süreç ve bundan sonraki hedefleri hakkında detaylı bilgiler verdi. Öncelikli olarak ajansın Türk idari sistemindeki yeri üzerine bir sunum gerçekleştiren Ayan daha sonra Kalkınma Kurulu'na da sunulmuş olan Ön Bölgesel Gelişme Planı ve ajans faaliyetleri hakkında detaylı bilgiler verdi.

Ayan, Türkiye'deki 26 kalkınma ajansı ile bölgelerin ulusal ekonomiye katkısının en yüksek düzeye

çıkartılmasının, geri kalmış bölgelerin kendi içinde ve diğer bölgelerle gelişmişlik farklarının azaltılarak ülke ortalamasına yaklaştırılmasının ve gelişmiş bölgelerin küresel ölçekte rekabet gücünün artırılmasının amaçlandığı ifade ederek Bakanlar Kurulu'nun 2009/15236 sayılı kararı ile Doğu Marmara Kalkınma Ajansının, ajans merkezi olarak belirlenen Kocaeli ilinde faaliyete geçtiğini; ajansın Kocaeli ile birlikte Bolu, Düzce, Sakarya ve Yalova illerinden de sorumlu olduğunu ve ajans olarak 2010 yılında bölge tanıtım ve farkındalık faaliyetleri, yerel-kurumsal-ulusal-uluslararası ağların kurulması ile bölge yatırım ve turizm gelişme stratejilerinin belirlenmesine yönelik faaliyet ve çalışmaları hedeflediğini açıkladı.

Toplantı sonunda Genel Sekreter Erkan Ayan'a toplantıya katkılarında dolayı Kocaeli Grubu adına Dönem Başkanı Kocaeli Defterdarı Süleyman Dal ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Ersin Yazıcı tarafından birer plaket takdim edildi.

Mehmet Altan Kocaeli Grubunun Misafiri Oldu

Dönem Başkanlığını Kocaeli Defterdarı Süleyman Dal'ın yaptığı İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mehmet ALTAN'ı ağırladı.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesince bu yıl ikincisi düzenlenen Kitap Fuarı'nın konuğu olarak ilimize

gelen Altan, İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubunun davetlisi olarak Mevlevi Evinde grup üyeleriyle bir araya geldi.

Sohbet ortamında geçen toplantıda Altan, dünyadaki ve Türkiye'deki son gelişmeler hakkında değerlendirmelerde bulunurken son çıkan kitabı Puslu Demokrasi hakkında da bilgi verdi.

Altan konuşmasında, küresel krizin kırıp geçirdiği dünya ekonomilerinin ve gelişmiş batılı devletlerinin sistemi yeniden hayata döndürecek yeni modeller üzerinde çalıştığını belirterek yenedünya düzeninin değerlendirilebilmesi için öncelikle, dünyanın geçirdiği tarım, sanayi ve sanayi sonrası devrimler konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olunmasının önemini vurguladı. Dünyanın yaşadığı değişim sürecine Türkiye'nin adapte olabilmesi için, demokratikleşme çalışmalarına hız verilmesi gerektiğini vurgulayarak, kişilerin olaylara bakış açısına göre Türkiye resminin olumlu ya da olumsuz değiştiğini söyledi.

Türkiye'de 12 milyon yoksul bulunduğunu, bankalardaki tüm mevduatın yüzde 42'sinin 28 bin kişiye ait olduğunu ve ülkemizde 9 milyon kişinin kayıt dışı çalıştığını söyleyen Altan, demokratikleşmenin toplumun zenginleşmesi, özgürleşmesi, yaşam standartlarının yükselmesi ve sosyal konuları tartışmasıyla ilgili olduğunu kaydetti.

Ülkemizde % 13-14 civarında işsizlik olduğunu ve bu sorunların çözümünün sistemin insana endekli olmasıyla mümkün olacağını, yoksulların ve işsizlerin yaşam acılarının ortadan kaldırılmasını sağlayacak çözüm çarelerinin konuşulduğu bir dönüşümün yaşanması gerektiğini anlattı.

Toplantı sonunda İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu adına Dönem Başkanı Kocaeli Defterdarı Süleyman Dal ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Ersin Yazıcı tarafından Prof. Dr. Mehmet ALTAN'a birer tablo takdim edildi.

Kocaeli Valisine Tebrik Ziyareti

İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubu, Kocaeli Valisi Ercan Topaca'ya hayırlı olsun ziyaretinde bulundu.

Valilik Toplantı Salonunda misafirlerini kabul eden Vali Topaca, kendisinin de İ. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olduğuna değinerek, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları Kocaeli Grubunun ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi ve grubun çalışmaları hakkında bilgi aldı.

Ziyarete, Dönem Başkanı Kocaeli Defterdarı Süleyman DAL'ın yanı sıra çok sayıda mezun ve mensubumuz katıldı.

Doğu Marmara Kalkınma Ajansına Ziyaret

İstanbul Siyasal Mezunları Kocaeli Grubu, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Sayın Erkan AYAN'a ziyarette bulundular.

Grubun dönem başkanlığını yapmakta olan Kocaeli Defterdarı Süleyman DAL'ın öncülüğündeki ziyarete;

Kocaeli 1 İdare Mahkemesi Başkanı Ramazan ÖZDEMİR, Kocaeli 2 İdare Mahkemesi Başkanı Cihan MEZKİT, Kent Konut Genel Müdür Yardımcısı Ahmet KARADAĞ, Başiskele Kaymakamı Selami AYDIN ve İSU Genel Müdür Yardımcısı Nazır ESİRİCİ katıldılar.

Defterdar DAL; Bolu, Düzce, Sakarya, Kocaeli ve Yalova illerini kapsayan ve merkezi Kocaeli'nde bulunan Doğu Marmara kalkınma ajansının iş dünyasına yönelik olarak gerçekleştirdiği faaliyetlerini önemseydiğini ve kurumun hedeflerinden "bölgenin var olan potansiyelini harekete geçirmek ve bölgesel kalkınmayı en üst düzeye çıkartmak" için Defterdarlığın gereken desteği vereceğini belirtti.

Sohbet ortamında geçen ziyarette ayrıca Kocaeli gündeminin yanı sıra Kocaeli için neler yapılabileceği de ziyaretin gündemini oluşturmuş oldu.

Ziyarette Kocaeli Defterdarı ve dönem başkanı Süleyman DAL; Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Erkan AYAN'a Siyasal Vakfı Kocaeli Grubu üyelerinden Ahmet Şahin tarafından çekilmiş bir fotoğrafı hediye etti.

Erzurum Grubu Temmuz 2010 Toplantısı

Siyasal Vakfı Erzurum Grubu, Temmuz 2010 toplantısını Erzurum Dedeman Ski Lodge Otel'de gerçekleştirdi. Temmuz ayı toplantısında Atatürk Üniversitesi Müzik Bölümünden gelen öğretim görevlileri ile Erzurum'un meşhur sanatçısı Raci ALKIR'ın oğlu Vahit ALKIR'ın saz ekibi ile birlikte mini bir Türk Sanat Musikisi ve Erzurum Türküleri konserinden sonra müzik konulu bir sohbet gerçekleştirildi.

Erzurum Grubu Mayıs-Haziran 2010 Toplantıları

Siyasal Vakfı Erzurum Grubu, Mayıs - Haziran 2010 toplantılarını yaklaşık 16 kişinin katılımıyla gerçekleştirdi. Mayıs ayı toplantısında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Cemil KUTLU'nun "Uluslararası İlişkilerde Dış Türkler ve İç Politikaya Yansımaları" konulu sohbet toplantısı, Erzurum İl Özel İdaresi Palandöken Gözlemevi'nde gerçekleştirildi.

Haziran ayı toplantısında ise, "Ermeni Meselesi ve Erzurum'da Yaşanan Olaylar" konulu sohbet toplantısı, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk-Ermeni Araştırmaları Merkezi Müdürü Doç.Dr. Erol KÜRKÇÜOĞLU tarafından Aziziye Belediyesi Termal Otel tesislerinde gerçekleştirildi.

Erzurum Grubu Mart Toplantısı

19.03.2010 Cuma günü Siyasal Mezunları Erzurum Grubu İl Özel İdaresi Sosyal Tesislerinde toplandı. İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Selami Altınok'un ev sahipliği, İl Özel İdaresi Genel Sekreter Yardımcısı Ednan Yazıcı'nın ise organizatörlüğünü yaptığı toplantıya Erzurum Valisi Sebahattin Öztürk, Yakutiye

Kaymakamı Yüksel Çelik, Şenkaya Kaymakamı Ömer Hilmi Yamalı, Olur Kaymakamı Yunus Emre Altınar, Aziziye Belediye Başkanı Fatih Cengiz, 2. İdare Mahkemesi Başkanı Resul Çomoğlu, 1. İdare Mahkemesi Başkanı Mehmet Haskalaycı, İl Emniyet Müdür Yardımcısı İsmail Hakkı Akyüz, İl Planlama Müdürü Erdal Kural, Vakıfbank Şube Müdürü Kadir Saydın, THY Bölge Müdürü Celim Misafir, Öğretim Görevlisi İhsan Polat ve Vergi Denetmen ve uzmanları Cemal Kırtepe, Fatih Özülkü, Ergün Aslan, Ömer Gezer ve Abdülkasım Gül katıldılar. Üniversite yıllarının yaad edildiği ve çeşitli konularda görüş alış verişinin yapıldığı toplantıda her ay bir araya gelme kararı alındı.

Antalya Valisine Tebrik Ziyareti

Siyasal Vakfı Antalya grubu üyeleri, Fakültemiz 1986 mezunu, Antalya Valisi Ahmet ALTIPARMAK'ı makamında ziyaret ederek vakfımız adına hayırlı olsun ve ilimize hoşgeldiniz denilmiştir. Ziyarete Türkiye Finans Antalya şube müdürü Ahmet SOYTÜRK, GÜRELİ YMM Antalya temsilcisi ve Antalya eski defterdarı Oğuzhan TAŞKESEN, Mülkiye Başmüfettişi Orhan TAVLI, Artı Mimarlık ve İnşaat Ltd. Şti. yönetim kurulu başkanı ve bir önceki Müsiad Antalya şube başkanı İbrahim İŞLEK ve Antalya Kepez İlçesi Belediye Başkan Yardımcısı Osman YILMAZ katılmıştır.

Sayın valimiz ile Antalya'nın genel ekonomik ve sosyal problemleri konuşulmuş ve Altıparmak hedeflerinden bahsetmiştir. Ayrıca okulla ilgili hatıralar ve anekdotlar yadedilmiştir. Mezunlarımızın son dönemde elde ettiği başarılar vurgulanmıştır. Ayrıca ilimizde bulunan mezunlarımızın daha sık bir araya gelmesi için karar alınmıştır.

Yusuf ŞEN ile Söyleşi

(1987 Mezunu, İstanbul İl Emniyet Müdür Yardımcısı)

Röportaj: **Sezai KAYA**

- Sayın ŞEN öncelikle geçtiğimiz günlerde Çatalca Emniyet Müdürü olmanızdan dolayı sizi tebrik ederiz. Bize kısaca kendinizi tanıtabilir misiniz?

- 1965 Yılında Amasya'nın Gümüşhacıköy İlçesinde doğdum. İlkokulu Gümüşhacıköy'ün Kutluca köyünde bitirdim okulumuz iki derslikten ibaretti. Birinci ve ikinci sınıflar bir derslikte üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar bir derslikte toplam iki öğretmenimiz vardı. Orta öğrenimimi bitirdikten sonra Merzifon Endüstri Meslek Lisesi Elektrik bölümüne kaydımı yaptırdım. Daha sonra ilk tercihim olan İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler fakültesini kazandım 1987 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünden mezun oldum. 1988 yılında yedek subay olarak askere alındım ve Şırnak İlinin Cudi Dağlarında geçti yedek subaylığım. Bu esnada Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Özel Harekat Timleriyle karşılaştım, onların vatanseverlikleri fedakarlıkları bende Emniyette çalışma konusunda bir arzu uyandırdı ve ileride seçeceğim mesleğimi belirledi. Askerlik görevim biter bitmez Polis Akademisine başvurum. Başvurum kabul edildi ve 1990 yılında Polis Akademisinden mezun oldum.

Evliyim üç çocuğum var.

Meslek hayatıma 1990 yılında İstanbul'da Komiser Yardımcısı olarak görevime başladım. Altı yıl görev yaptıktan sonra şark görevi için Batman'a gittim dört yıl Batman'da kaldım burada kaldığım süre içinde güneydoğu insanının sıcaklığını dostluğunu yakından tanıma fırsatı buldum. İlk iki yıl Batman merkez ondan sonraki iki yılda da Beşiri İlçe Emniyet Amiri olarak görev yaptım. Hayatımın en mutlu dört yılını Batman'da yaşadım. Şark görevi bitimi tekrar İstanbul'a atamam yapıldı. İstanbulun Bağcılar,

Kağıthane, Beyoğlu, Gaziosmanpaşa ve Avcılar ilçelerinde görev yaptım.

2006 yılında Emniyet Amirliğinden Emniyet Müdürlüğüne terfi edince; İstanbul İlinden Bartın İline terfiyen tayin edildim. 2006 yılında İstanbul İdare Mahkemesine açmış olduğum davayı kazanarak 2010 yılının ocak ayında tekrar İstanbul'a döndüm. 2010 yılı haziran ayında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün açmış olduğu terfi sınavında başarılı olarak İl Emniyet Müdür Yardımcılığı rütbesini aldım. Şu anda Çatalca'dan ve Silivri'den sorumlu İl Emniyet Müdür Yardımcısıyım.

- Boş zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz? Yapmaktan hoşlandığınız aktiviteler nelerdir?

- Benim en mutlu olduğum anlar bir tohumun çimlendiğini yeşerdiğini gördüğüm anlardır. En önemli uğraş alanım ağaçlandırma ve yeşillendirme konularıdır. Batman'ın Beşiri İlçesinde görev yaparken Beşiri ilçesinde tamamen ağaçsız bir tepenin yamacını meşe palamutlarıyla ağaçlandırmıştık, o ağaçlar nasıl diye hala Beşiri'deki tanıdıkları hala arar sorarım.

Bir ağacın büyüdüğünü izlemek kadar hiç bir şey beni mutlu edemez. Daha sonra da Bartın'da aynı şeyi yaptım Bartın polis evi civarına beş bin adet meşe palamudu ekerek onların çimlendiklerini büyük bir zevkle izledim. Bu ülke bizim başka gidecek bir yerimiz yok bu toprakları elden geldiğince

yeşillendirmek güzelleştirmek gerek.

- Bize polislik mesleğini neden seçtiğinizi ve unutamadığınız bir anınızı anlatabilir misiniz?

- Polislik mesleğini seçmemde tek sebep Özel Harekat Timlerinin Vatanseverliği ve kahramanlığı olmuştur. Eğer onları yakından izlemeseydim polis olmayı hiç bir zaman düşünmeyebilirdim. Cudi dağında çıkan bir çatışmada gördüklerim hayatımın akışını değiştirdi. İyi ki de bu teşkilata girmişim. Halka hizmet hakta hizmettir düsturu ile kamu hizmeti üreten seçkin bir teşkilatın üyesi olmak bana gurur veriyor.

Bir gün Batman Merkez Karakolunda Gurup Amiriyken çok fakir bir bayan geldi şikayet için, bayanın evinden para çalmışlar, para da o kadar büyük bir para değil var sayalım ki yüz yüz elli lira bu günkü parayla; ama kadın çok fakir ve bu parayı kadının 9 yaşındaki oğlu karpuz çekirdeği satarak kazanmış. Hiç bir iz ve delil olmadığı halde iğneyle kuyu kazar gibi roman mahallelerinde iz sürerek buldum ve sahibine teslim ettim. En mutlu olduğum an o fakir kadının yüzündeki o sevinci gördüğüm ve o kadının duasını aldığı günüdür

- Toplumla sık sık karşılaşılan bir mesleğiniz olduğu için soruyorum. Türk insanını mesleğinizin bakışıyla nasıl değerlendirirsiniz?

- Türk insanı suca meyilli bir halk değildir. Sadece biraz şiddete meyillidir, zaten işlenen suçların büyük bir kısmı darp türü suçlardır. İnsan eğer iyi işlenirse yirmi dört ayar altından daha değerli bir madendir, ama iyi işlenemezse radyasyon kadar zararlı ve tehlikelidir. Bu ülkeye yapılabilecek en iyi hizmetin gençlere sahip çıkıp onlara insan sevgisini Allah korkusunu kul hakkının önemini kavratmak olduğunu düşünüyorum, hepimizin birlikte çalışmamızla ileride gençlerimizin bu ülkenin teminatı olacak gençler olacağına inanıyorum. Hiç kimse kendisini kenarda tutmamalı; eğer konu insan yetiştirmekse hemen bir adım öne atılmalı diye düşünüyorum. Anadolu insanında Selçuklu ve Osmanlı zamanında kalma değerli bir cevher var o cevheri işleyebilirsek

toplumu rahatsız eden temel sorunların büyük bir kısmından ebediyen kurtulabiliriz.

- Ramazan ayı içerisinde olmamız nedeniyle bize oruç tutmanın önemini kamu düzeni bağlamında (suç işleme, ahlaki yapı, vs) değerlendirebilir misiniz?

- Ramazan ayı insanlar için büyük bir nimettir. Derler ya Ramazanda şeytan dokuz yerinden bağlanmış aynen öyle. Ramazan ayında suç oranında büyük bir azalma yaşanıyor. Tam oran veremem ama yüzde yetmişlere varan ciddi bir azalma var. Bu da şunu gösteriyor ki eğer insanların maneviyatları sağlam olursa suç işlemekten uzak durabiliyorlar. Bu bir aylığına olabiliyorsa oniki ay da olabilir, yeter ki o insan biraz da olsa işlensin bilmiyorsa bilgilendirilsin.

- Son olarak Siyasal öğrencilerine iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

- Ben tüm siyasallı arkadaşlarıma şunu öneriyorum. Meslek önemli değil bu iş öbür iş, hepsi olabilir. Önemli olan doğrudan ayrılmamak hep doğrudan yana olmak gerekir, haklı mı güçlüdür güçlü mü haklıdır. Tabi ki haklı güçlüdür. Eğer güçlü olmak istiyorsak kısa vadeli kazanımlar uğruna haktan ve haklıdan asla taviz vermememiz lazım. Allah yarattığı kulun rızkını ayırmıştır mutlaka. Ama rızka ulaşmanın yolu çalışmaktan geçer. Çalışmaya birinci sınıftan itibaren başlamak gerek okul bitsin de çalışır sınava hazırlanırım dememeli.

Global Krizin Meşruiyeti

Aslan YAMAN

(1986 Mezunu, Yönetici)

Finansal panikler kapitalizmin ayrılmaz parçalarıdır, ekonomik durgunluklar da öyle. Bu durumu sistem yaratmakta ve kapitalizm, krizler ve durgunluklar dolayısı ile daha güçlü hale gelmektedir. Bunu bir bakıma orman yangınlarına da benzetebiliriz.

Oluştığında çok acıttırıcıdır, fakat yangınsız ormanın hayatîyetini sürdürmesi de imkansızdır. Krizler, sistemi disipline zorlar, düşüncesizliği cezalandırır ve ihtiyatlı olmayı ödüllendirir. Bunalımlı dönemler, şüphesizki, düşüncesizliğin ödüllendirildiği, ihtiyatlı olmanın cezalandırıldığı zamanlarında oluşurlar. Siyasal krizler –normal finansal paniklerin tersine – sebep oldukları krizlerin lehdarları olduğu ve toplumun geri kalanının ihmalkarlıkları sırtlayarak bedelini ödemediği kayıtsızlık anlarında tezahür eder. Bu noktada, kriz; finansal veya ekonomik olarak yoluna devam etmez ve siyasal bir krize dönüşür.

Finansal ve ekonomik sistemler, geniş manada siyasal sistemlerin alt sistemleridir. Daha doğru bir ifade ile, her bir siyasal sistem; bu çarkı çevirecek kendi seçkinlerinin de içinde olduğu olduğu politik, ekonomik ve askeri olmak üzere 3 temel alt sistemden oluşur. Bu 3'lü yapı düzenli olarak birbirlerini etkiler ve sağlıklı bir işleyişte birbirini dengeleyerek, birinin kayıpları diğerinin başarısının avantajı ile sistem tümüyle ayakta durur. Her ulus, bu 3'lü yapı arasında farklı ilişkilere, farklı dengesiz yapılanmalara sahip ve her sistemde siklet merkezlerinin ağırlığı, tıpkı bu grubun seçkinlerinin ağırlıkları gibi, farklıdır. Fakat diğer ikisine sahip olmaksızın bir sisteme sahip olunamaz. İstisnasız her yerde aynı kural işlemektedir.

Sınırlı Sorumlu Yatırım

Kapitalist ekonomik sistemi düşünelim. Şirket oluşturulması kavramı; modern fonlama yolları bulmayı sağlar ve bir şirket yatırımcıları için sınırlı sorumlulukların olduğu bir fikir etrafında inşa edilir. Bu tasarımda şirketin kısmi yada tüm hisselerine

sahip olmak şirketin borçlarından veya zararlı bir faaliyetinden sorumlu olmayı da gerektirmez. Sahip olduğunuz risk, yaptığınız yatırım ile sınırlıdır. Diğer bir ifade ile, bir şirketin bir kısmına veya tümüne sahip olabilirsiniz, fakat yatırdığınız paranın ötesinde bir sorumluluğunuz yoktur. Arz ve talep her yerde ve her zaman mevcut olmakla birlikte, sınırlı sorumlu yatırım kavramı modern kapitalizm için yeni bir uygulama olarak arz ve talebi dinamik hale getirerek yeni bir şekil verir.

Şirket yapılanmasındaki hükmi şahsiyet kavramı siyasal bir buluştur, ekonomik değil. Şirket kurma kararı, politikaların yasal altsistem yoluyla siyasal kararların akışına sınırlı bir sorumluluk getirmesidir. Çin'de bile sorumluluk kuralları ve denetim çeşitlerinin tanımına, devlet ve politikalarının kurumsal risk yapısının sabit olarak tutulacağı ilkesinin vaz edilmiş olmasına rağmen, şirket kavramı egemendir. Oysa, piyasanın daha tabii bir şekilde işlediği durumlarda, tezgâhlara sahip olanlar tüm borç ve yükümlüklerden sorumludurlar. Bu, şüphesiz ki, aşırı riskli bir durum doğurarak ekonomik faaliyet üzerinde baskı yaratmakta ve böylece siyasal sistem; zaman içinde, riskin şirket sahipleri üzerinden, hissedarlarını riskin içine almaksızın iflas edebilmelerine imkan sağlayarak şirket tüzel kişiliği, kreditorler ve müşterilerin üzerine geçirilmesi için düzenlemeler yapmaktadır.

Ekonomik bir sistem; doğru risk dağılımı, yasal olarak iradenin ortaya konulduğu ve ülkeden ülkeye ve zaman içinde değişen, siyasal bir konudur.

Bu ideale zıt olarak, siyasal ve ekonomik sistem arasında daima bir gerilim vardır ki; modern ekonomik sistem içinde, garip (ekzantrik) ve fakat kaçınılmaz siyasal-yasal yapıların varlığı şartı dışında, sınırlı sorumlu şirket yapısı düşünülemez. Modern piyasa mekanizmasının kaynağında ise doğru ve karmaşık risk tahsisleri ve bağışlıklar bulunmaktadır. Diğer gerekçelerin de varlığı ile birlikte, bu nedenle, klasik ekonomistler asla "ekonomi" diye konuşmaz daima "**siyasal ekonomi**" derler.

Şirket ilkelerini ve yönetilme kurallarını belirleyen devlette şirket ortaya çıkma kabiliyetine sahip olur. Devlet, risk yapısını ve yükümlülükleri tanımlayarak yasalarla bu durumu güçlü bir teminat altına alır. Ortaya çıkan bu karmaşıklık - ve bunu teyid etme - toplumsal ahlak ile ilgilidir. Bir yük ve sorumluluklardan sakınma : zayıf kararlar bir kayba yol açarak cezalandırılır, tıpkı bilgece verilen bir kararın daha yüksek bir refah düzeyine erişilmesini sağladığı gibi felsefesi ile mümkün olabilmektedir. Bu nedenledir ki; bu felsefeye riayet edilmesi ve akıllıca kararlar alınması ile oluşacak olumlu gelişmelerden toplum geneli istifade eder. Yükümlülüklerin sınırlandırılması, risk almaya gönüllü olma, iyi kararların ödüllendirilmesi, yanlış kararların cezalandırılması gibi genel şemayı dizayn ederek genişletirsek Adam Smith'in sözleri ile "**Milletlerin Zenginliği**" ne ulaşmış oluruz. Fakat sistemin ölçümünü kişisel çıkarlar üstüne oturtulmasını açıklamaktan ziyade, çıkarların millet zenginliğini nasıl büyüttüğünü anlamaya yöneliktir.

Sisteme ait en büyük risk; bundan dolayı, ekonomik kavrayışlar, kabuller değil, siyasal olandır. Sisteme ait risk, iktisadi aktörlerin, özellikle de sistemi altüst etmeye niyetlenen iktisadi seçkinlerin siyasal ve yasal korumalar altına alındığı zaman tezahür eder. Bir başka ifadeyle, krizler; iktisadi seçkinlerin kendilerini zenginleştirecek ve milletin refahını azaltacak tedbirlerle yasaları kullanmaya başladıkları zaman oluşurlar. Bir diğer yolla daha krizler oluşur ki bu durum, finansal seçkinlerin yasal-siyasal yapıya, siyasal seçkinlerin ihtiyatlı davranışların bozulmasına seslerini çıkarmamaları ve tedbir ve temkinin tahrip edilmesine açıkça göz yumarak bu işin kurbanlarını

koruyacak tedbirleri almamaları sonucunda sistemli olarak kendilerini güçlendirmek için hoyrat davranışlarda bulunarak, zarar verdikleri zaman ortaya çıkar.

Günümüzde halka açık şirketlerde, hissedarlar - şirketlerin sahipleri - şirket yönetimini nadiren kontrol eder, Yönetim Kurulları hissedarlar adına şirketlere göz kulak olurlar. 2008 krizinde, şirket memurları olan yöneticiler zengin olurken, şirket hissedarlarının mahvolduklarını gördük. Bu durumda, şirketlerin hissedarlarının korunması düşüncesi aleyhe dönerek, hissedarlar, şirket çalışanlarının -yöneticilerinin, ki onların menfaatleri ile hissedarların menfaatleri bir birlerine paralel değil- tedbirsiz davranışlarından kaynaklanan zararları ödemeye zorlandılar. Bir çok olayda yöneticiler, hissedarlarının menfaatleri hilafına, sahip oldukları çalışma şartlarının bir gereği olarak ödüllendirilmiş oldular. Şimdi, iki nedene bağlı olarak ekonomik değil siyasal bir krize sahip olduğumuzu daha açıkça söyleyebiliriz. Birincisi, kriz nitelik bakımından bir ekonomik dalgalanma sınırlarının ötesine taşınmıştır. İkincisi, kurumsal risklerin dağılımındaki uygulamaların yasal-siyasal köklere dayanmış ve hissedarlar ile şirket yöneticilerinin ilişkileri yasal olarak tanımlanmıştır. Şirket yöneticilerinden hissedarları sorumlu tutma, fakat hissedarlara yöneticilerin alabilecekleri risklerin sınırlarını belirlemelerine izin vermeme, sorunun yalnızca piyasa sorunu değil, sermayesi ile sınırlı şirketler üzerinde politik sistemin bir keşfi ve başkanlık ettiği fikrine karine teşkil etmektedir. Finansal panikler,

finansal seçkinler gerekli siyasal krizleri oluşturmadıkları zaman tabii ve zararlı görünür. Finansal panikler, yasal şemsiye altında risk dağılımında planlı manüpülasyonların sonunucu olarak ortaya çıkar ve finansal seçkinler tüm ihtiyaçları ile varlıklarını göstererek, hissedarlar ve halk zarar görürken bu durumdan istifade ederler. Böylelikle, kaçınılmaz bir şekilde siyasal kriz yaratılmış olur.

2008 krizinde ve bunu takip eden olaylarda ise bir çelişki vardı. 2008 krizi daha önce görülmemiş federal mali yardımların yapıldığı bir kriz olarak ortaya çıktı. Benzer gelişmeleri 1970'lerdeki yerel bono işlemlerinde, üçüncü dünya borç krizinde ve 1980'lerdeki borçlanma krizinde görmüştük, ancak durgunluk bu anomaliyi takip etmemişti. Bu kriz bir önceki krizden 7 yıl sonra gerçekleşerek işsizliğin % 10'un üstüne, enflasyon ve ipotekli kredilerin % 20'lerin üstüne çıktığı 1970'lerdeki ve 1980'lerin başındaki krizlerle karşılaştırıldı. Bu kriz de diğerleri gibi çok acıtıcı olmakla birlikte tahmin edilen davranışlar sınırlarında gerçekleşmesi de iyi olmuştur.

Bu krizin köklerinin araştırılmasında krizi tetikleyen küçük kasaba bankalarının veya üçüncü dünya ülkelerinin davranışları olmadığını, fakat, yasaların karmaşık olmasından, öncelikle sorumlu olduklarını düşünen hissedarlar ve müşteriler yerine, kendilerini daha güçlü hale getirmek için avantaj yaratan global finansal seçkinlerin davranışlarından kaynaklandığı görüldü. Öyleyse, bu bir ekonomik kriz değil, siyasal bir krizdir. Siyasal seçkinler, şirket seçkinlerine karşı benzersiz bir biçimlendirmeye sorumludurlar: tezgâh; siyasal bir buluştur, öyleyse, tanım gereği, bu davranışlar siyasal sisteme bağlı olacaktır. Daha derin manada, bu kriz siyaset ve şirket seçkinlerinin ortaklaşa oluşturdukları, fakat algıda ihmal veya görevlendirilenin bir arada icra edildiği --bile bile bu sonucu düzenledikleri-- bir kriz olmuştur. Bir manada, sonuçta ne olup olmayacağına çok üzerinde durulmadığı bir durumdur. Geniş bir şekilde inanılmaktadır ki tek başına, oluşan krizin orijini bu seçkinler ortaklığından gelmektedir. Bu durum siyasal bir kriz üretmek iktisadi sisteme bir saldırı niteliğinde de tercüme edilebilir.

Halk, bu tür durumlardan şüphe edenler olarak, hissedarları düşünmeyeceklerini ve seçkinlerin yalnızca kendilerini nemalandıracaklarını zaten tahmin ediyorlardı. Fakat aynı zamanda, kamunun tolere edebileceği davranış sınırlarında olmalıydı. Hele hele, aklımızda milletlerin zenginliğinin tehlikeye atıldığı noktada Adam Smith varken, sistem millete zarar verecek çıktılar üretmeye başlamışken bu sınır mutlaka tanımlanmış olmalıydı. Aşırı durumlarda, bu tür krizler rejimlerin meşruluğunu ortadan kaldırır, daha da aşırı kriz noktalarında ise,-- bu noktaya dünyanın herhangi bir yerinde varılmamıştır--askeri seçkinler belirli aşamalarda rejimin kontrolünü ele alırlar. Bugün için herhangi bir manada Amerika için böyle bir durum söz konusu olmamakla birlikte, bu analizin bir parçası neden Obama İdaresinin Goldman Sachs, Lehman Brothers ve diğerlerinin zor duruma düşmesinden sonra işe girişmek zorunda kaldığının açıklanmasına yöneliktir. Goldman Sachs'ın sembolü milletin zenginliğinin tahrif edilmesinden kazanç sağlaması, veya Lehman'ın yönetiminin kendilerini iyi durumlara getirirken hissedarların değerlerini silip süpürerek yok etmesi ve finansal- siyasal sisteme inancı yok edecek bir kriz yaratmasıdır. Üzerinden iki yıl geçmesine rağmen, siyasal sistemin tepkisinin de öngörülebilir olmasına bağlı olarak krizin meşruiyeti üzerinde bir mutabakat hâlâ oluşmamıştır.

Bu aşamadan sonra, eski imansız sembolik olarak kutsal yağ ile yağlanacak ve finansal şirketlerde sorumluluk ve risk yapısı yeniden tanımlanacaktır. Amaç bazı şeylerde böylesinde büyük bir başarıyı yakalamak değil, bazı şeylerde başarılı olunduğu izlenimi yaratılırken, diğer manada, siyasal sistemin yarattığı varlıklar üzerinde denetim sağlandığı halka gösterilmiş olacaktır.

Avrupa'da Kriz

Avrupa'da da benzer bir kriz görmekteyiz. Burada da finansal kurumlar global finansal krizde tam olarak suç ortaklarıdır. Amerika'da olduğu gibi, değerlerinin belirlenenden farklı olduğunu bildikleri halde türev ürünlerden alıp sattılar. Amerika'lı

meslektaşları kadar karmaşık işlemler yapmalarına ve bir o kadar karmaşık bir yapıda olmalarına rağmen, Avrupa'lı finansal kurumlar, vicdansız Amerikan şirketlerinin şanssız kurbanları olduklarını iddia ettiler. Halbuki finans kesiminin seçkinleri neler yaptıklarının son derece farkında idi.

Krizde Avrupa'nın pozisyonu, iktisadi ve siyasi seçkinler tarafından ekonomik birliğin ve Euro'nun yaratılması dolayısı ile, karmaşıklaşmaktaydı. Avrupa Birliğinde güç ve otoritenin elde edilmesi ile ilgili daima muğlak bir mutabakat olmakla birlikte niyet daima sarıhtır : Avrupa'yı uyumlu hale getirmek ve ekonomik problemlere Avrupa genelinde bir çözüm bulmak. Bu amaç Avrupa'da daima tedirginlik yaratmıştır. Çünkü görülüyordu ki, Birleşik Avrupa'yı dikkate alanlar da geniş manada Avrupa halkını öncelemekten ziyade, seçkinlere fayda sağlamayı istiyorlardı. Bunun da ötesinde atmış oldukları her adımda Avrupa'nın tümü yerine Franco-Alman odaklı bir menfaat dizayn ediyorlardı. Bunların tümü azınlık duygusunu yansıtmaktadır, fakat bu azınlık küçümsenemeyecek bir azınlıktır.

Finansal kriz Avrupa'ya 3 aşamada geldi. İlk aşama, Amerika'daki primalti işlemlerinden kaynaklandı. İkinci dalga, Avrupa'ya özgü bir krizdi. Avrupa bankaları Doğu Avrupa bankacılık sistemine karşı sert pozisyon aldılar. Mesela Çek Cumhuriyetinde sistem hemen hemen tümü ile yabancı (Avusturya ve İtalya kökenli)sahiplerin elinde idi. Bu bankalar, Doğu Avrupa'da ev alanlara ipotekli krediler kapsamında, ülkelerin ağırlıklı olarak ilgilendikleri para dışında Euro, İsviçre Frangı ve Yen bazlı krediler vermeye başlamışlardı. (henüz Eurozone dahil olmamışlardı) Bu uygulama kurlardaki hareketlerin yaratacağı riski borçlananların üzerine yıkma fırsatı verirken, faiz oranlarını da aşağı çekme imkanı sağlıyordu. Fakat, Zloti ve Forints batmaya başlayıcında, ipotekli kredilerin geri ödemelerindeki miktarlar ödeme gücüne düşmüş gibi yükselmeye başladı. Almanya tarafından liderlik edilen Avrupa çekirdeği borç alanlara veya borç verenlere uygulanacak bir Avrupa Mali Yardım Paketini, hatta bu krizi yaratan borç veren finansal kurumları Eurozone ülkelerinden olmasına rağmen,

reddetti. Bunun yerine, IMF problemi çözmek için, Amerikan, Çin ve Avrupa paralarından oluşan fonlardan kullanmaya çağırıldı. Bu durum Avrupa'da siyasal bir soru olan Doğu Avrupa, Avrupa Birliğinin bir parçası değil midir? sorularının sıkça sorulmasına yol açmıştır.

Üçüncü dalga; Eurozon'da ancak Avrupa çekirdeği içinde yer almayan muhtemelen İspanya ve Portekizin de içinde yer alacağı kuşkusuz Yunanistan'ın içinde olduğu egemenlik krizi tarafından temsil edilmektedir. Yunanistan vakasında Avrupa, özellikle de Almanya, sorun IMF ve Avrupa dışındaki para ve garanti kuruluşlarının ilgi alanına girinceye kadar konuya müdahil olmaya çekindi. Bu, Avrupa'nın çevresinde yer alan ülkelerde Avrupa Topluluğu üyeliğinin anlamı nedir ? sorusunun sıklıkla sorulur hale gelmesine yol açtı. Tıpkı Doğu Avrupa ülkelerinde sıklıkla sorulur hale geldiği gibi. Fakat sonunda çok daha derin bir meşruluk krizi olduğu görünmektedir. Almanya'da seçkin hissiyat Yunanistan'a müdahil olmanın kaçınılmaz olduğuna karar verirken, bunun zıttına halkın bu konudaki hissiyatı, ezici bir çoğunlukla, müdahil olunmasına karşıdır.

Siyasal seçkin, kamu oyu baskısı altında finansal seçkinlerle birlikte gerilimin içine girdi. Yunanistan'da da benzer bir kriz belirerek, dış yardımı ve buna

bağlı olarak teklif edilmesi kaçınılmaz olan mali disiplini kabul eden elit ile uygulanacak olan mali disiplinin kendi menfaatlerine ve ulusal egemenlik haklarına ters düşeceğini gören halk arasında şiddetli bir çatışma çıktı. Böylelikle, Amerika Birleşik Devletleri, siyasal ve finansal sistemlerde var olan bir krizle uğraşırken, Avrupa krizi ikiye katlamış oluyordu. Bu kriz Avrupa'daki siyasal ve finansal sistemin birbirlerine entegre olması dolayısı ile Amerika Birleşik Devletlerindeki kadar şiddetli olmamış, fakat kitleler ile seçkinler arasındaki gerilim her karşılaşmada çok daha şiddetli zuhur etmiştir, etmektedir.

Krizin ikinci parçası Avrupa Birliği krizidir ve gittikçe büyüyen bir manada bir çözüm olmak yerine Avrupa Birliği'nin bizzat kendisi bir kriz olmaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinde olduğu gibi Avrupa'da da yalnızca ulusal düzenlemeler değil, uluslar arası organizasyonların da güvenilemez kurumlar olduğu duygusu gittikçe artan bir oranda hakim olmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa dünya üzerinde krizin yasallığı ile yüzleşme sorunsalından uzak olan bölgelerdir. Örneğin Çin'de, her türlü şüpheli görülen türveler üzerinde baskı yapılırken, geçtiğimiz 30 yıldaki genişlemeden faydalanan kimlerdi ve bu krizdeki kayıpları kim ödeyecek gibi sorular ciddi sorgulama konusu edilmektedir. Ayrıca Rusya'nın 1999 yılında bir moratoryum sürecinden geçmiş olmasına rağmen, bu krizden çok az etkilenmesi de çok ilginçtir. Global krizin meşruiyeti aynı nokta göz önünde bulundurulduğunda içinde pek çok değer barındırmaktadır. Eğer bu bir rejimin meşruiyeti tartışması değilse, bunun nasıl göğüsleneceği sorusu aşikar olan bir yasallık tartışması ile Amerika ve Avrupanın en azından şimdilik yüzyüze olduğunu anlamamız önemlidir. Krizin jeopolitik önemi de açıkça görülmektedir. Eğer Amerikalılar ve Avrupalılar birlikte global dengenin oluşması için global baskıdan çok içerideki bilançonun denkleştirilmesine odaklanırsa, diğer güçler, kendi fırsat pencerelerini kendi bölgesel dengeleri için genişleteceklerdirde.

Amerika Birleşik Devletlerinde, finansal seçkinlerin baskılarıyla, durumun siyasal seçkinler tarafından istikrara kavuşturulmaya çalışıldığını ve seçkinler üzerinde kaygıyı şiddetlendiren öngörülebilir bir süreç işlediğini görüyoruz. Siyasal seçkinlerin finansal seçkinlerden farklı olduğunu ve şahsa bağlı olmayan sonuçların finansal seçkinlerin üzerinde uygulandığını göstermek üzere bunlar yapılmaktadır. Bu uygulamanın emsalide var ve arzu edilen son için umulan başarı ile elde edilecek olan: finansal sistem üzerinde daha büyük bir devlet kontrolü ve halka kabul edilebilir bir ahlak hikayesi olacaktır.

Avrupadaki süreçler bir olgu olarak Avrupa Birliğinin test edilmesinden çok daha dolaylı çok daha az belirgindir. Krizin Avrupa Birliğini oluşturan çok milletli yapısının içinde olması dolayısıyla, milli seçkinler kaynaklı olması kadar basit algılanmamalıdır. Bu durum Avrupa Birliğinin gayrimeşru olduğu fikrine öncülük ederse, bu sefer gerçekten belirsiz bir alan üzerinde kalmış olacaktır.

Fakat en önemli nokta, normal finansal panik yaşanmasından hemen hemen iki yıl sonra bile, siyaset bu olayın sonuçlarının telafi edilmesini yönetecek bir uygulama ortaya koyamamış olmasıdır. Siyaseten suni işbirliği ve özellikle finansal işbirlikleri, hala milletin zenginliğinin altını oymakla suçlanır kalmaya devam ediyor. Adam Smith'in anlattığı şekilde piyasa; tabii varlıklardan oluşmaz, siyasal sistem risk tahsisleri oluştururken, piyasa mekanizmasının işlemesine izin veren siyasal kararların sonucunda işlemeye başlar. Sistemin işlevini kaybettiği görüldüğünde, sonuçlar, bu olayın özel finansal sonuçlarının ötesinde uzaklara gider. siyasal sonuçlar ve zamanı gelince jeopolitik sonuçlar ortaya çıkar.

Bu makale "Gelecek Yüzyıl" adlı kitabı Türkçe'ye de çevirilen ünlü futurolog George Friedman'ın Stratfor'da yaptığı yayından tercüme edilmiştir.

Inovasyon Dahileri

Meryem ARSLAN

(1999 Mezunu, İnovasyon Uzmanı)

Dünyayı ve rutini değiştirecek olan kişiler inovatif bakış açısına sahip olan kişilerdir. Çünkü bu insanlar dünyayı değiştirme güdüsü ile hareket ederler.

Diğer insanlardan farklı olarak bir çok özelliğe sahiptirler. İnovatif düşünebilme yeteneği onlara doğuştan bahşedilmiş en değerli yetenektir.

Dünyanın en inovatif şirketlerinden IDEO'nun Genel Müdürü Tom Kelley "İnovasyonun 10 yüzü" isimli kitabına konu olan bir araştırmaya yer vermiş.

E-Bay, Amazon, Facebook v.s. gibi kurucusu inovatif olan 25 inovatif girişimci, 3.000 den fazla üst düzey yönetici ve 500 icatçı üzerinde yapılmış araştırmanın sonuçları ilginç özellikleri ortaya koyuyor. Ayrıca bu ilginç özelliklerin aşağı yukarı tüm inovatif kişilerde ortak olması da şaşırtıcı.

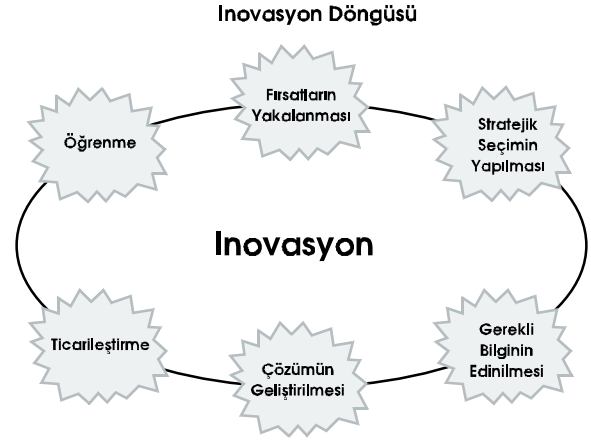
Bu da gösteriyor ki, inovatif olabilmek gerçekten belli özellikleri gerektiren mantıksal ağların bütünü, bir matematik.

Peki bu çok merak edilen ortak özellikler neler? Belki de nesilden nesile aktarılan genetik şifrelerdir ne dersiniz?

• İlk özellik Sorgulama Yeteneği

Evet inovatif olabilmek sorgulamayı gerektirir. Bir çeşit bu neden böyle, şu neden bu şekilde yapıyor, sorularını soran, düzen bozucu bir düşünce yapısı var. Yazımın girişinde inovatif insanlar dünyayı değiştirecek kişilerdir dedim. Dünyayı değiştirmek sorgulamayı gerektirir değil mi?

Bir olayı, bir kavramı bir ürünün bileşenlerini neden, nasıl, niçin sorularını sorarak kavrar ve ilerleyebilmek için masaya yatırır incelersiniz. Sorgulayarak değiştirmeyi akıl eder ve başka özelliklere de

sahipseniz farklı şeyler yaratırsınız veya farklı şeyler meydana getirmenin öncüsü olursunuz.

Sorgulama yeteneğiniz az ise veya körelmiş ise canlandırmanız, bunun için de beyin hücrelerinizi harekete geçirmeniz gerekir.

• Gözlem Yapmak

Sorgulayan inovatif kişinin diğer bir özelliği de sürekli olarak gözlem yapmaktır.

Ben gözlemi inovasyon için en değerli malzeme olarak görüyorum. Çünkü bir şeyleri ortaya çıkarmak, eklemek, değiştirmek, çıkarmak tüm bunlar belli bir gözlem alt yapısını gerektirir. Binanın temeli neyse inovatif kişiliğin temeli de gözlemdir.

Sürekli gözlem yapan inovatif kişilik; ihtiyaçları, boşlukları, neler yapılabileceğini görür. Sorgular, "şöyle yapsak nasıl olur" der. Şayet sıra dışı bir yaratıcılık yeteneğine de sahipse beyindeki korteksler devreye girer ve yeni ürünleri, uygulamaları akla gelebilecek her şeyi ortaya çıkarır.

Bir yerde okumuştum, nerede bir noktaya bakan insan kalabalığı görsem hep aklıma gelir. Denir ki, İnovatif kişilik kalabalığın baktığı yere bakmaz, kalabalığa bakar.

Yani farklı bakış açısının basit bir kuralı gibidir bu durum. Diğer insanların ilgilendikleri şeylerle ilgilenmezler özetle. Bazan bu durumun sıkıntılarını

yaşasalar da inovasyon dünyasında yaşamak için değer...

Diğer bir özellik deneyler yapmak

Dünya bir laboratuarsa İnovatif Yetenek te laboratuarda deney tüplerini, malzemeleri kurcalayan bir dahidir.

Denemeler yaparlar ve hiç yılmazlar. Çünkü kendilerine doğuştan bahşedilmiş bu yetenek hiç durmamalarını emreder. Sesi ve iletişimi kablolardan bağımsız taşıyabilir miyiz? Kalem ile kamera birleşebilir mi? Görüntüyü sadece televizyonda mı görmeye mahkumuz yoksa cep telefonundan da görüntü desteklenebilir mi? Koltuğumuzdan kalkmadan internet üzerinden alışveriş yapabilir miyiz?

Tüm bunlar dünya denilen deneysel düzlemde birçok inovatif ürün ve hizmetin ortaya çıkmasını sağlayan düşünce yapıtaşları değil midir?

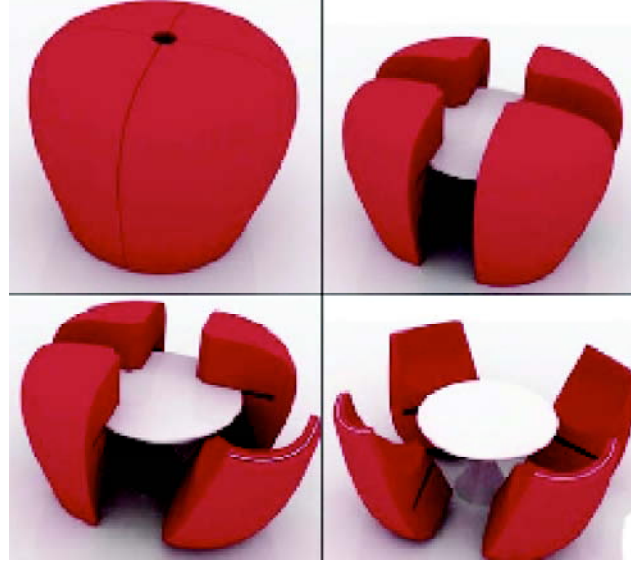
• Ağ Kurabilme gibi bir özellikleri de vardır

Aslında düşünürseniz mantıklı bir yargıya varırsınız, farklı olan insan ne yapar farklı insanlarla tanışmak ister. Farklı bakış açılarını gözlemlemek, farklı düşünceleri algılamak çok yönlü bakış açısını da kazandırdığından bir şeyleri değiştirme potansiyeline sahip olan inovatif insanoğlu için olmazsa olmazlardandır.

Ne kadar farklı bakış açısı o kadar çok farklı bakabilme yeteneği.

• Dünyayı değiştirme güdüsü risk almayı gerektirir mi?

Tabii gerektirir. Başta size deli diyebilecek taraftarlarınız olacaktır ve bu temel bir risktir. Defalarca başarısız olma riskiniz mevcuttur. Binbir emekle oluşturduğunuz ürünü beğenmeyenler olacaktır, ya da fikrinizi saçma bulanlar. Aklınıza ne

gelirse. İnovatif kişi biraz da Pollyanna'dır, yoksa ilerleyemez.

Evet, yukarıda sayılan tüm bu araştırmayla sabit özellikler yaratıcı zeka, kurumsal-bireysel teşvik (maddi-manevi) ve beyninin her iki tarafını da kullanan ana malzememiz inovatif kişilikte birleşince karşımıza İnovatif Girişimci çıkıyor. Ben bu noktada girişimciliğin farklı biyolojik özellikleri olan inovatif kişiliğe nasıl hayat verdiğiine değinmek istiyorum.

Şu bir gerçek ki ne kadar inovatif olursanız olun fikirlerinizi hayata geçirecek bir teşviğinin yoksa yerinizde sayarsınız ve zaten hayata geçiremediğiniz fikirler de inovasyonu yaratmanızı engeller, fikir olarak kalmaya devam ederler. Tarih tekerrürden ibarettir.

Eski Fransa'da varlıklı ve bilimi, sanatı teşvik eden Medici Ailesi'ni duymuşsunuzdur. Bu aile Rönesans'ın ortaya çıkmasını sağlayan bir faaliyete imza attı. Tüm sıra dışı bilim adamlarını, sanatçıları etrafında topladı, finanse etti, en önemlisi bu insanların birbirleriyle iletişim kurarak etkileşimlerini sağladı ve sonunda yeni bir çağın ortaya çıkmasını sağladı. Medici Ailesi'nin bu birleştirici rolü olmasaydı veya bu değerli insanları finanse etmeseydi bu insanların bireysel olarak çırpınışları bugün bizim için bir şey ifade eder miydi ?

En önemlisi bu insanların icatları, harika ,eşsiz tabloları, heykelleri ortaya çıkarma kudretleri olur muydu?

Hep söylenen klişe bir cümle var. Eğitim şart, şimdi gelişebilmek hatta bırakın gelişmeyi bir adım öteye ilerleyebilmek için inovasyon şart. Bunun için de teşvikler kaçınılmaz olmazsa olmazlar arasında geliyor. Önceliklerden biri.

Keşfetme yeteneğinin üst düzeyde gezindiği inovatif kişinin beyni bazı vurgulayıcı özelliklere sahip.

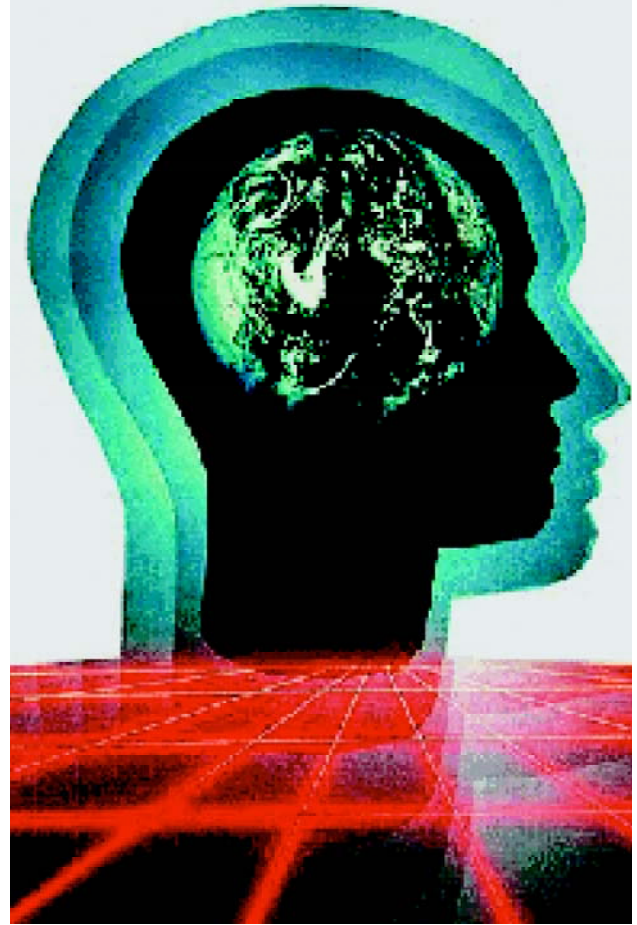
Bir kere ilişkilendirme yeteneğine sahip. Şeyler arasında ilişki kurma yeteneği. Bu bir yaratıcılık belirtisi tabi.

Diğer bir yetenek bugüne kadar sorgulanmayı sorgulayabilme. Neden bir çok aracın kapısı yan taraftadır, neden kapılar aracın üstünde değildir, üstünde olsa nasıl olur gibi..

Kilit sorular; neden böyle, olursa ne olur, neden olmasın, neden denenmiyor ki ?

İki zıt fikirden sentez, başka bir fikir oluşturma da diğer yetenekleri arasında. Ayrıca sınırlamalar, yasaklar inovatif ve yaratıcı beyni geliştirici etki yaptığından yararlıdır.

İnovatif beyinli kişiler yarattıkça, yeni fikirler buldukça kendilerini yeniden keşfederler. Dünyayı yeniden keşfederler. Yeniden keşif te sizi bilmem ama benim için hayatın anlamı ve mutluluk veren vazgeçilmez bir haz.

Gelin siz de bu hazzı tadabilmek için inovatif yönünüzü geliştirebilmek veya var olan yeteneğinizi derin uykusundan uyandırmak için bir adım daha atın.

Türk Denetim Sistemi Hakkında Bir Değerlendirme

Sezai KAYA

(2001 Mezunu, Gümrük Kontrolörü)

Orhan Veli ALICI

(2005 Mezunu, İETT Müfettiş Yrd.)

Köklü bir tarihe sahip olan teftiş yapılanması yaşanan küreselleşme ve onun başat bir nedeni olan liberalleşme süreci nedeniyle kendi yapısından ödün verir hale getirilmiştir. Değişen ve farklılaşan idari, mali ve hukuki yapı piyasa ekonomisi lehine gelişirken mevcut denetim mekanizmaları da irrasyonel bir şekilde sınırlandırılmış ve farklı boyutlarda örgütlenilmeye çalışılmıştır. Bunun en açık örneği İç Denetim mekanizmasının Teftiş Kurullarına ikame edilmek amacıyla oluşturulması ve yönetim kademesinde iki başlı bir denetim sürecinin başlatılmasıdır. Gerçekleşen bu iki farklı denetim mekanizmasıyla birlikte aynı kurum içerisinde görev ve yetki bakımından bir uyumsuzluk ortamının oluşması da kaçınılmazdır. Dolayısıyla yaşanan değişiklikler gerekli olmakla beraber, değişimin örgütlenme yapısı bakımından da tartışmalıdır. Bu çerçevede denetim sürecinin ve kapsamının değişen ve gelişen kamuya adapte edilmesi tartışma götürmez bir gerçek olduğundan bahisle gelecek odaklı, stratejik ve risk esaslı denetim anlayışının farklı bir oluşumla örgütlenmesi ise gerçekte israf ve karmaşıklıktan öteye de gidememiştir.

Konuyu detaylı bir şekilde ele alırsak; Yönetimin en esaslı fonksiyonlarından birisi olan denetim mekanizması doğru amaçla ve doğru araçlarla kullanıldığında faydalı getirileri kaçınılmaz olan bir mekanizmadır. Bu nedenle son yıllarda denetim süreci bakımından yeni oluşumlar ve örgütlenmeler de ortaya çıkmıştır. Günümüzde bu sürecin farklı

kadrolarla yürütüldüğü görülmektedir. Örneğin denetçilik, kontrolörlük, uzmanlık, murakıplık, müfettişlik, vs. Yeni düzenlemelerle beraber kamu kurum ve kuruluşlarında iç denetim mekanizması da öngörülmüş olup, iç denetçilerin de ataması büyük ölçüde tamamlanmıştır. Esasen denetim ve teftiş, geçmiş odaklı tetkikler ve soruşturmalar dışında gelecek odaklı stratejik bir yaklaşımı da içermektedir. Gelecek odaklı, risk analizlerine dayanan ve stratejik planlar dâhilinde yapılan danışma niteliğindeki iç denetim mekanizması da burada önem kazanmaktadır. Dolayısıyla teftiş mantığının yaşanan küresel değişimler ekseninde revize edilerek var olan misyon ve vizyonunun değiştirilmesi önemli bir çözüm noktası iken farklı bir örgütlenmeye gidilerek iç denetim mekanizmasının kurulması ve zamanla teftiş heyetlerinin işlerliğinin azaltılması sürecine gidilmiş olması riskli bir dönüşümü de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle mevcut kadroların ve denetim oluşumlarının tasfiyesi ciddi bir denetimsizliği de getirebileceği göz ardı edilmemelidir. Bilindiği üzere bir kurumun oluşumu ertesinde istenen düzeyde verim alınabilmesi kısa sürede gerçekleşebilecek bir durum değildir. Özellikle denetim görevini ifa eden bazı kadroların tasfiyesi bu kurumların görev alanında bazı alanların denetimsiz kalacağı ve bu denetimsizlik nedeniyle kurumun iş akış süreçlerinde bir takım aksaklıkların ve usulsüzlüklerin ortaya çıkacağı da göz ardı edilmemelidir.

Bir kurum içerisinde Teftiş Kurulu ve İç Denetim Birimi gibi iki başlı bir yapılanmaya gidilmesi, özellikle her iki kadrodaki denetim görevlisinin özlük hakları arasında büyük bir farklılığın olması gerçekleştirilen ve gerçekleştirilecek olan denetim revizyonunda kayda değer bir israf ile adaletsizliğin en önemli göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca denetimsizleşme olarak tanımlayabileceğimiz iş akış sürecinde bazı faaliyetlerin üzerindeki denetim örtüsünün aralanması ve sadece o alana has olan denetim taktiğinin ve denetçilerinin değiştirilerek farklı bir vizyona sahip denetim görevlileriyle ikame edilmesi de var olan sorunu büyütür niteliktedir.

Diğer bir husus ise aynı kurum içerisinde yer alan iç denetçilerin mali nitelikteki konularla örülü bir iş ağının olmasına rağmen müfettişlerin idari konularla ilgilenmesi noktasında önem kazanmaktadır. Bu iki denetim organının idari ve mali konularda ayrışması düşünülmüş olsa da bunun pratikte gerçekleşmediği açıktır. Kamu kurumunun bir faaliyetinin idari ve mali diye ayrılması mümkün olmamakla birlikte bu iki denetim görevlisinin görev sahasının tespiti de kesin olarak bağımsız ve ayrık değildir. Örneğin bir ihale sürecinde ihale ön onayından işin tamamlandığı, mal ve hizmet alımı ile yapım işinin tamamlandığı durumlarda yükleniciye verilecek olan iş bitirme belgesinden kesin kabulün yapıldığı son aşamaya kadar devam eden herhangi bir işin idari ve mali diye ayrıştırılması da mümkün değildir. Böyle bir ayırım kurum içindeki hantallığı arttırıcı bir sonuca neden olmakla beraber mükerrer denetimlere de sebebiyet verebilir. Dolayısıyla mevcut denetim görevlilerinin iş alanlarında da aslında bir paralellik söz konusudur. Bu nedenle iç denetçi ve müfettişlerin görev alanını idari ve mali diyerek ayırmak gereksizdir. Bu nedenle böyle bir ayırımın ilerleyen süreçte kuruma faydandan çok zarar getireceği de açıktır.

Başka bir tartışma noktası ise bazı denetim oluşumlarının tasfiyesidir. Uzun bir maziye sahip olan Gümrük Teşkilatının Kontrolörlerinin tasfiye edilmesi genel bir kanı olan denetimin birleştirilmesi sürecine tezat olarak gelişmektedir. Bu nedenle aslında tam anlamıyla belli bir amaca özgülenmiş bir denetim

reformunun yapılmadığını göstermektedir. Bazı kurumlarda arttırılan ve farklılaştırılan denetim süreci bazı kurumlarda ise azaltılıp tasfiye edilmektedir. Bu tasfiye sürecinin kurumsal amaçlar çerçevesinde mi yoksa genel denetim anlayışı çerçevesinde mi yapıldığı ise başka bir soru işareti olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak denetim mekanizmasının değişimi sürecinde yaşanan gelişmelere paralel olarak var olan denetim örgütlenmesinin vizyonunu ve misyonunu gelecek odaklı bir denetim mekanizması ile risk esaslı bir teftiş boyutunda ele alınması gerektiği, aynı zamandan bir kurum içerisinde mali ve idari anlamda denetim mekanizmasının ayrıştırılmasına karşın idari iş ve işlemlerin mali ve idari olarak ayrıştırılmasının güç olduğu da göz önüne alındığında yapılan ve öngörülen denetim anlayışının temel handikaplarla örülü olduğu görülmektedir. Bu nedenle denetim mekanizmasının gelişen ve değer kazanan ilkeler çerçevesinde ortak bir potada eriterek tek bir denetim teşkilatının oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca gerçekleştirilecek her düzenlemenin ortaya çıkaracağı negatif ve pozitif sonuçlar da göz ardı edilmemelidir. Bazı kurumlarda yaşanan tasfiye ve denetimsizleştirme süreci ise denetim reformu ve geleneğine ters düşen izlenimlerle dolu olduğu görülmektedir. Yanlışlığı tartışma götürmez bir gerçek olan bu tasfiye sürecinin kamusal amaçlar ve kurumsal vizyonla da örtüşmediği açıktır.

Tarihsel Süreç İçinde Demiryolları

Hakkı KARAGÖZ

(1994 Mezunu, TCDD Uzman)

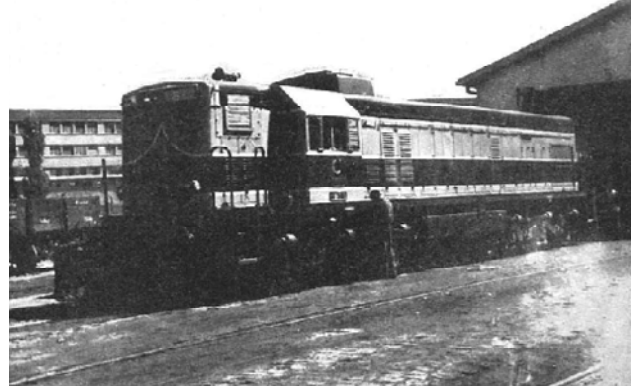
Tarih boyunca insanların en temel ihtiyaçlarından biride güvenilir ulaşım yolları olmuştur. Kuşkusuz medeniyetlerin gelişmesinde, ulusların ve kültürlerin etkileşiminde başlıca unsurlardan biridir yollar. Kralyolu, Baharat yolu, İpek yolu ve en önemlisi Demiryolu...

Rönesans ve Reform hareketlerinin sonucunda düşüncenin özgürleşmeye başlaması ile her alanda olduğu gibi bilim ve teknikte de önemli gelişmeler yaşanmaya başladı.

Zenginlik kaynaklarına ulaşacak yeni yollar aramak amacıyla başlatılan Coğrafi Keşiflerin sömürgecilik hareketine dönüşmesinin sonucunda zenginleşen Avrupa, teknik gelişmeleri üretim alanında kullanmaya başladı. Emek yoğun üretimden makine yoğun üretime geçilerek, işgücünün yerini makinenin almaya başlaması ile sanayi devrimi doğmuş oldu.

Sanayi Devrimi XVIII. yüzyılda ilk olarak İngiltere'de başlayan, daha sonra diğer Avrupa ülkelerine hızla yayılarak, etkileri bakımından tüm dünyayı sarsan günümüzün baş döndürücü teknolojik gelişmelerine zemin hazırlayan önemli bir olaydır. Bu devrimin başlamasında ilk önemli etken buhar gücünün sanayide uygulanmasıdır.

Bu gelişme üretim araçlarını hem nicelik hem de nitelik olarak etkiledi. Makinelerin gelişimi ve dolayısıyla maliyetlerinin yükselişi artık bunların belirli bir sınıfın hakimiyetinde olmasını kaçınılmaz kıldı. Buharın sanayide kullanımı da bu makineleri bir araya getirme, yani fabrikada bir bina içinde toplama zorunluluğu getirdi. Böylece ekonominin temel verileri değişti, sınıf kavramları, sınıf çatışmaları ve ayrıcalıkları ortaya çıktı

Bu gelişmeler sonucunda ekonomilerin olgunlaşmaya başlaması ile, ticari olarak üretilen malların pazarlara ulaştırılması ve hammadde temininin yapılabilmesi için taşımacılıkta da bazı dönüşümleri ve ilerlemeleri birlikte getirdi. Taşımacılık alanında, demiryolu, deniz ulaşımı ve karayollarında teknik gelişmeler görüldü.

Özellikle Demiryolu, makinelerdeki gelişmenin büyük etkisi ile 1830 yılından itibaren İngiltere'de sanayileşmenin itici gücü oldu.

İlk Demiryolu Ve Trenin Gelişimi

İngiltere'deki madenlerde maden yüklü vagonların açtıkları olukların kenarlarına önce tahtadan, sonra demirden konan kenarlıklar ve bunların kaymalarını önleyen traversler, demiryolunun başlangıcı sayılabilir. İlk demiryolu İngiltere'de atların çektiği faytonlar için yapıldı. 1797'de ise ilk gerçek demiryolu inşa edildi. Bu demiryolu, her biri 90 cm uzunluğunda ve 22 kilo ağırlığında işlenmiş demir çubuklardan oluşuyordu. Demiryollarında giden ilk araçlar, at veya insanlar tarafından çekilirdi.

Modern buhar makinesinin geliştiricisi olan İskoçyalı mucit ve mühendis James Watt (19 Ocak 1736 Greenock - 19 Ağustos 1819 Heathfield) Endüstriyel devrimin oluşmasında önemli rol oynamıştır. 1767'de buhar makinesini keşfettikten sonra bu makinaların raylar üzerinde işleyen arabalara da uygulanması düşünülmüştür. Raylar üzerinde ilerleyen ilk buhar

makinesi Galler'de yapıldı. 21 Şubat 1804'te Richard Trevithick tarafından yapılan Tram-Waggon adlı bir lokomotif ilk kez kendi gücüyle giderek 10 tonluk demir yükü ile 70 kişiyi taşıyan beş vagonu çekerek Pennydarran-Cardiff arasındaki 16 kilometrelik demiryolunu 5 saatte almıştır. Bu başarıdan sonra 1829'da kesin bir gelişim evresi aşıldı:

İlk buharlı lokomotifi tasarlayan makine mühendisi İngiliz George Stephenson olmuştur. (9 Haziran 1781-12 Ağustos 1848- Tasarladığı rocket adlı lokomotif, 1829 yılında, Liverpool-Manchester hattında, saatte 39 km hızla, 12942 kg yükü çekerek büyük bir başarıya imza attı ve Demiryolu çağı başlamış oldu.

1830 yılından 1850 yılına kadar İngiltere'de 10 000 km.den fazla demiryolu yapıldı; İngiltere'den sonra Fransa'da, daha sonra bütün Avrupa'da Demiryolunun gelişimi yayıldı. ABD'de de benzer bir gelişme yaşandı. 1869'da, doğu ve batı kıyıları birbirine demiryolu ile bağlandı. 1871'de tamamlanan Frejus Tüneli ile Alpler ilk kez aşıyordu. Büyük teknik başarılarında gerçekleştirilmesi ile artık dünya, demiryolu çağını yaşamaktaydı. Demir raylar genelleşti, taşıyıcı şasi mükemmelleştirildi, lokomotiflerin hızı ve çekiş gücü yükseltildi. Demiryollarının gelişimi sayesinde sanayi devriminin etkileri daha çabuk yayıldı. Pazarlar birleşti, bölgesel ekonomilerin kalkınması için gerekli koşullar oluştu. Sanayileşme sürecini başlatan ülkelerin yaptığı ilk atılımların başında demiryolu gelmekteydi.

DEMİRYOLLARININ TÜRKİYE'DEKİ GELİŞİMİ

Demiryolu tarihçileri ülkemiz demiryolu tarihini; Cumhuriyet öncesi dönem, Cumhuriyet dönemi (1923-1950 Dönemi), 1950 sonrası dönem olarak üç döneme ayırmaktadırlar. Ama artık bunlar birde YHT (Yüksek Hızlı Tren) dönemini eklemek gerekir. Bu dönemlerin belirgin özelliği; birincisinde demiryolu hatlarının büyük bölümünün yabancılarla verilen imtiyazla yaptırılması, ikincisinde demiryolu ulaştırmasının altın çağı ve ülke kalkınmasında en önemli etken olması, üçüncüsünde demiryolu ulaştırmasının yok sayılarak ihmal edilmesi ile birlikte

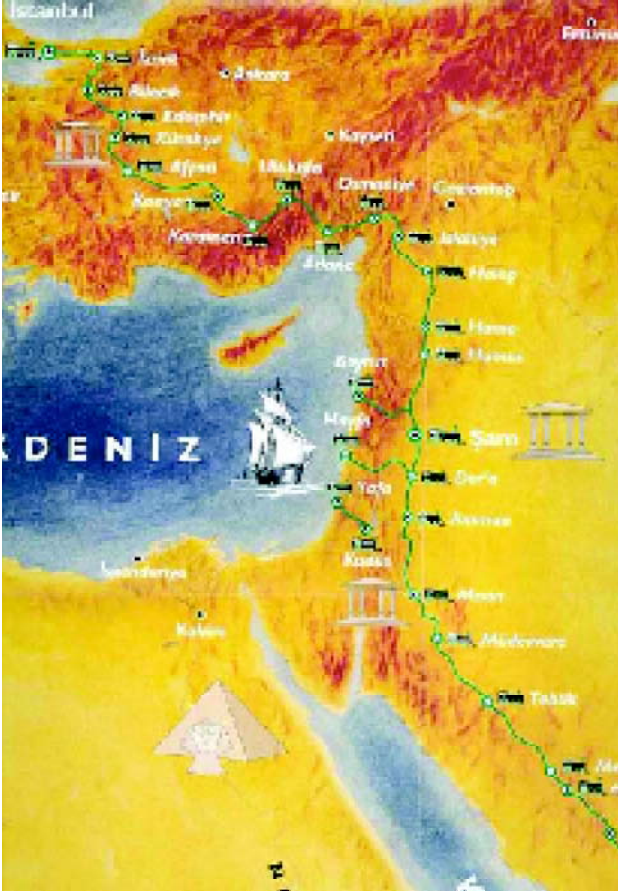
karayoluna ağırlık verilmesi, sonucunda ise demiryollarının çağın gereklerine uygun olarak yeniden gerçek değerine kavuşturulmasıdır.

1-Cumhuriyet Öncesi Dönem (1856-1919 dönemi)

Anadolu topraklarındaki Türk Demiryolu Tarihi, 23 Eylül 1856 yılında başlar. İlk demiryolu hattı İzmir - Aydın arasında İngiliz girişimci Wilkin ve dört arkadaşının imtiyazlı şirketi olan Bamp Şirketi tarafından yapımına başlanılan ve tam 10 yıl süren bir çalışma sonucunda 1866'da tamamlanan 130 km'lik hattır. (Bu hatta çalışan 1870 İngiliz yapımı 23004 numaralı buharlı lokomotif Haydarpaşa Tren Garı önünde sergilenmektedir.)

Bu hattın seçimi nedensiz değildi. İzmir-Aydın yöresi diğer yörelere göre nüfus bakımından kalabalık, ticari potansiyeli yüksek, İngiliz pazarı olmaya elverişli etnik unsurların yaşadığı, İngiliz sanayisinin gereksinim duyduğu ham maddeye kolay ulaşılabilecek bir yöreydi. Ayrıca Ortadoğu'nun kontrol altına alınarak Hindistan yollarının denetimi alınması bakımında da stratejik bir öneme sahipti. Osmanlı Devletinde demiryolu imtiyazı verilen İngiliz, Fransız ve Almanların ayrı ayrı etki alanları oluştu. Fransa; Kuzey Yunanistan, Batı ve Güney Anadolu ile Suriye'de, İngiltere; Romanya, Batı Anadolu, Irak ve Basra Körfezinde, Almanya; Trakya, İç Anadolu ve Mezopotamya'da etki alanları oluşturdu. Batılı sermayedarlar, sanayi devrimi ile çok önemli ve stratejik bir ulaşım yolu olan demiryolunu tekstil sanayinin hammaddesi olan tarım ürünlerini ve önemli madenleri en hızlı biçimde limanlara, oradan da kendi ülkelerine ulaştırmak için inşa ettiler. Üstelik, km başına kar

güvencesi, demiryolunun 20 km çevresindeki maden ocaklarının işletilmesi vb. imtiyazlar olarak demiryolu inşaatlarını yaygınlaştırdılar. Dolayısıyla Osmanlı Topraklarında yapılan demiryolu hatları, demiryolunun geçtiği güzergahlar bu ülkelerin iktisadi ve siyasi amaçlarına göre biçimlendirildi. İmtiyaz verilen başka bir İngiliz şirketi tarafından yapılan İzmir - (Kasaba) Turgutlu - Afyon hattı ile Manisa- Bandırma hattının 98 km.lik kısmı da 1865 yılında tamamlanarak işletmeye açılmış, hattın kalan bölümleri ise sonraki yıllarda tamamlanmıştır. 1869 yılında yapım imtiyazı Baron Hirsch'e verilen 2000 km.lik Şark Demiryollarının milli sınırlar içinde kalan 336 km.lik İstanbul - Edirne ve Kırklareli - Alpullu kesiminin 1888'de bitirilerek işletmeye açılmasıyla da İstanbul, Avrupa demiryollarına bağlanmıştır. Anadolu'da yapımı tasarlanan demiryollarının devlet eliyle inşaatı düşünülmüş ve 1871 tarihinde çıkarılan bir irade ile Haydarpaşa - İzmit hattının yapımına başlanılmış ve üç bölümde yapılan 91 km.lik hat 1873 yılında bitirilmiştir. Ancak bundan sonra mali

imkansızlıklar nedeniyle yapımına devam edilemeyen Anadolu Demiryolları ile Bağdat ve Cenup Demiryollarının yapımı Alman sermayesi ile gerçekleştirilmiştir.

1876'dan 1909'a kadar tam 33 yıl Osmanlı Padişahı olan Sultan II. Abdülhamid hatıralarında şunları ifade ediyor; **"Bütün kuvvetimle Anadolu Demiryollarının inşasına hız verdim. Bu yolun gayesi Mezopotamya ve Bağdat'ı, Anadolu'ya bağlamak, İran Körfezine kadar ulaşmaktır. Alman yardımı sayesinde bu başarılmıştır. Eskiden tarlalarda çürüyen hububat şimdi iyi sürüm bulmaktadır, madenlerimiz dünya piyasasına arz edilmektedir. Anadolu için iyi bir istikbal hazırlanmıştır. İmparatorluğumuz dahilindeki demiryollarının inşaatı mevzuunda büyük devletler arasındaki rekabet çok garip ve şüphe davet edicidir. Her ne kadar büyük devletler itiraf etmek istemiyorlarsa da bu demiryollarının ehemmiyeti yalnızca iktisadi değil, aynı zamanda siyasidir."**

1856 - 1919 yılları arasında Osmanlı Topraklarında şu hatlar yapılmıştır:

- Rumeli Demiryolları 2383 km normal hat
- Anadolu-Bağdat Demiryolları 2424 km normal hat
- İzmir-Kasaba ve uzantısı 695 km normal hat
- İzmir-Aydın ve şubeleri 610 km normal hat
- Şam-Hama ve uzantısı 498 km dar ve normal hat
- Yafa-Kudüs 86 km normal hat
- Bursa-Mudanya 42 km dar hat
- Ankara-Yahşihan 80 km dar hat

Toplam 8.619 km

Türk Kurtuluş Savaşı Dönemi (1919- 1923 Dönemi)

Mondros Mütarekesinde işgal devletlerinin üzerinde durduğu en önemli konulardan biri de demiryolları olmuştur. Mütarekenin 10.Maddesine göre Toros Tünelleri İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek, 15.Maddesine göre de bütün demiryolları İtilaf Devletleri görevlilerince kontrol edilecektir. İngilizler ve Fransızların kendi aralarında yaptıkları anlaşma

(paylaşma) sonucu İngilizler; Anadolu Demiryollarının Haydarpaşa-Eskişehir-Ankara-Konya güzergahında kalan bölgeyi, Fransızlar; Şark Demiryollarının kendi işgal edeceği bölgede kalan Konya-Adana-Halep-Nusaybin kısmını işgal ettiler.

Türk Kurtuluş Savaşının kazanılmasında Demiryollarının önemi büyüktür. Bu dönemde demiryollarını işletmesi görevi verilen Behiç Erkin, tüm imkansızlıklara rağmen savaşın lojistiğinde sağladığı başarılar nedeniyle TBMM Takdimnamesi ve İstiklal Madalyası ile onurlandırılmıştır.

2-Cumhuriyet Sonrası Dönem

Demiryolu Ağırlıklı Dönem (1923- 1950 Dönemi):

Cumhuriyet döneminde önce çeşitli yabancı şirketler tarafından inşa edilerek işletilen demiryollarının yaklaşık 4.136 km.lik kısmı Cumhuriyetin ilânı ile çizilen millî sınırlar içerisinde kalmıştır. 24.5.1924 tarihinde çıkarılan 506 Sayılı Kanun'la bu hatlar millileştirilmiş ve "**Anadolu-Bağdat Demiryolları Müdüriyeti Umumiyesi**" kurulmuştur. Demiryollarının yapımı ve işletilmesinin bir arada yürütülmesi ve daha geniş çalışma imkanları verilmesini sağlamak amacıyla çıkarılan 31.5.1927 tarih ve 1042 Sayılı Kanun'la "**Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi**" adını almıştır. Cumhuriyet öncesi dönemde, yabancı şirketlere verilen imtiyazla, onların denetiminde ve ülke dışı ekonomilere, siyasi çıkarılara hizmet eder türde gerçekleştirilen demiryolları, Cumhuriyet sonrası dönemde millî çıkarlar doğrultusunda yapılandırılmış, kendi kendine yeterli "millî ekonomi"nin yaratılması amaçlanarak, demiryollarının ülke kaynaklarını harekete geçirmesi hedeflenmiştir.

Bu dönemin belirgin özelliği, 1933-1937 yıllarını kapsamak üzere yürürlüğe konulan 1. ve 1938-1942 yıllarını kapsamaması öngörülen 2. Beş Yıllık Sanayi Planlarında, demir-çelik, kömür, çimento ve makine gibi temel sanayi kollarına öncelik verilmiş olmasıdır. Bu tür kitlesel yüklerin en ucuz biçimde taşınabilmesi açısından demiryolu yatırımlarına ağırlık verilmiştir. Bu nedenle, demiryolu hatları millî kaynaklara

yönlendirilmiş, sanayinin yurt sathına yayılma sürecinde yer seçiminin belirlenmesinde yönlendirici olmuştur. Bu dönemde, tüm olumsuz koşullara karşın, demiryolu yapım ve işletmesi ulusal güçle başarıldı. 1923 yılı itibariyle 4559 km olan demiryolu 1940 yılına kadar gerçekleştirilen çalışmalarla 8637 km ye ulaşır.

Atatürk, Mart 1922 tarihli gazetelere verdiği demeçte: "Memleketin bütün merkezleri yekdiğerine az zamanla şimendiferle bağlanacaktır. Mühim maden hazineleri açılacaktır." diyerek Demiryollarının kalkınmadaki önemine ve önceliğine vurgu yapmıştır.

İsmet İnönü, 30 Ağustos 1930'da Sivas'ta yaptığı konuşmada, 1920'de Mustafa Kemal Atatürk'ün riyaseti altında toplanan hükümetin ilk programına atıfta bulunarak şunları söylemiştir.

"Dünyanın bütün ateşleri başına yağarken, yarınki mevcudiyeti hazin bir şüphe altında iken, vatandaşlar yalınayak ve sopa ile müstevlilere karşı koymaya çalışırken, bütün membarları elinden gitmişken ve hazinesinde bir tek lira yok iken, ilan ettiği ilk programında; Ankara'dan Yahşihan'a kadar şimendifer temdit edeceğini söylüyordu."

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında demiryolu sevdası herkesi sarmıştı. Demiryolunun önemini, kazandırdıklarını Hariciye Şefi M. Necdet Bey'in 30 Ağustos 1930'da demiryolunun Sivas'a ulaşması nedeniyle yapılan törendeki konuşması çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor:

"Gözümüz aydın. İşte tren geldi. Demiryolu Cumhuriyetin çelik koludur. Artık Sivas hiçbir yere uzak değildir. Şimdi Ankara bize bir günlük yoldur. Bu demirleri toprağın pasını silmek için bu yerlere döşedik. Sarı başaklı ekinleri altına çevirmek için ucuca ekledik. Ankara-Sivas arasını on günden bir güne indiren işte bu demirlerdir. Kurak tarlalarla, kıraç ovalara bolluk ve zenginlik getiren işte bu demirlerdir. Simdi bir lira eden bir rupla tahılı yarından sonra beş liraya çıkaracak işte bu demirlerdir. Bu demir değil, altın yoludur. Yol yerin damarıdır. Nabzı çarpmayan toprak kangren olmuş demektir. Toprağın yaşayabilmesi için vücudumuzu

saran kan damarları gibi onun vücudunu da yol damarları sarmalıdır. Toprağın nabzı, insanın ki gibi bir dakika durmadan işlemelidir. Bir ekini yetişene kadar su, yetiştikten sonra yol besler."

Gerçekten yok olmanın eşiğinden dönmüş bu millet onca kıtlığa, yoksulluğa, imkansızlıklara rağmen, demiryolu yapımına büyük önem vermiş, demiryolu yapımı İkinci Dünya Savaşı'na kadar büyük bir hızla sürdürülmüştür. Savaş nedeniyle 1940'dan sonra bu süreç yavaşladı. 1923-1950 yılları arasında yapılan 3.578 km.lik demiryolunun 3.208 km.si, 1940 yılına kadar tamamlandı.

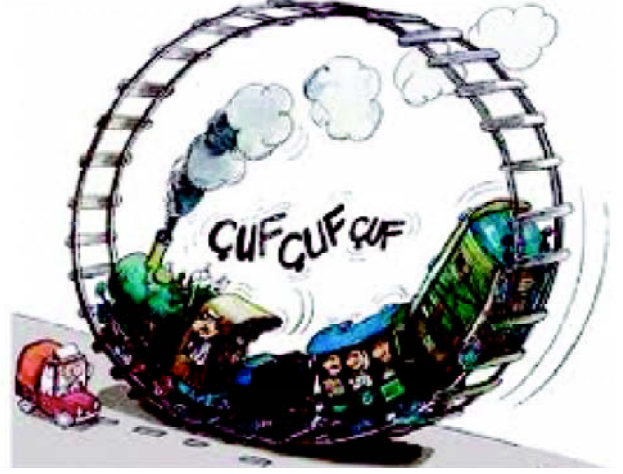
Milli ekonomi yaratma ve genç Cumhuriyeti kurma politikaları ulaşım politikasına şu şekilde yansımış, Demiryollarının şu hedefleri gerçekleştirmesi amaçlanmıştır:

- Potansiyel üretim merkezlerine, doğal kaynaklara ulaşması amaçlanmıştır. Örneğin; Ergani'ye ulaşan demiryolu bakır, Ereğli kömür havzasına ulaşan demir, Adana ve Çetinkaya hatları pamuk ve demir hatları olarak adlandırılmaktadır.

- Üretim ve tüketim merkezleri ile özellikle limanlar ile ard bölgeler arası ilişkileri kurması amaçlanmıştır. Kalın-Samsun, Irmak ve Zonguldak hatları ile demiryolu ulaşan limanlar 6'dan 8'e yükseltilmiştir. Samsun ve Zonguldak hatları ile İç ve Doğu Anadolu'nun deniz bağlantısı demiryolu ile sağlanmıştır.

- Ekonomik gelişmenin ülke düzeyinde yayılmasını sağlamak amacı ile özellikle az gelişmiş bölgelere ulaşması amaçlanmıştır. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte politik merkez Batı'dan Orta Anadolu'ya kayarken, ulaşılabilirlik de Batı'dan Orta Anadolu'ya, Doğu ve Güney Doğu Anadolu'ya yaygınlaştırılmıştır. Bu politikaya göre; 1927'de Kayseri, 1930'da Sivas, 1931'de Malatya, 1933'de Niğde, 1934 Elazığ, 1935 Diyarbakır, 1939'da Erzurum demiryolu ağına bağlanmıştır.

- Milli güvenlik ve bütünlüğün sağlanması amacına dönük olarak ülkeyi sarması hedeflenmiştir.

Bu hedefleri gerçekleştirmek üzere, demiryolu ulaşım politikası iki aşamalı olarak ele alınmıştır.

İlk aşamada büyük parasal güçlüklerle karşı, yabancı şirketlerin elindeki demiryolu hatları satın alınarak devletleştirilmiş, bir kısmı da anlaşmalarla devralınmıştır.

İkinci aşamada ise, mevcut demiryolu hatlarının büyük bölümü ülkenin Batı bölgesinde yoğunlaştığından, Orta ve Doğu bölgelerinin merkez ve sahil ile bağlantısını sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, demiryolu hatlarının üretim merkezlerine direkt olarak ulaşarak anahatların elde edilmesi temin edilmiştir. Bu dönemde yapılan ana hatlar: Ankara-Kayseri-Sivas, Sivas-Erzurum (Kafkas hattı), Samsun-Kalın (Sivas), Irmak-Filyos (Zonguldak kömür hattı), Adana-Fevzipasa-Diyarbakır (Bakır hattı), Sivas-Çetinkaya (Demir hattı)'dır. Cumhuriyet öncesinde demiryollarının % 70'i Ankara- Konya doğrultusunun batısında kalırken, Cumhuriyet devrinde yolların % 78.6'si doğuda döşenmiş ve günümüz itibari ile batı ve doğuda % 46 ve % 54 gibi oransal dağılım elde edilmiştir. Karayolu sistemi ise bu dönemde demiryollarını besleyecek şekilde tasarlanmıştır.

3. Karayolu Ağırlıklı Dönem (1950-2003 Dönemi):

Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan karayolu mirası, 13.885 km bozuk satırlı dar şose ve 4.450 km toprak

yol olmak üzere 18.335 km'lik yol ile 94 adet köprüden oluşuyordu.

Karayollarının adeta altın çağı olan 1950 sonrası dönem ise: İlk Atılım Dönemi (1950-1963), Planlı Atılım Dönemi (1963-1980), Ulaştırma Ana Planı Dönemi (1983-1986) ve Otoyollar Dönemi (1986- .....) olarak değerlendirilmektedir.

Karayolu, 1950 yılına kadar uygulanan ulaşım politikalarında demiryolunu besleyecek, bütünleyecek bir sistem olarak görülmüştür. Ancak karayollarının demiryollarını bütünleyecek, destekleyecek biçimde geliştirilmesi gereken bir dönemde, Marshall yardımıyla demiryolları geri plana atılmış, adeta yok sayılarak karayolu yapımına başlanmıştır. ABD'nin Marshall yardımı ile Türk ekonomisi üzerinde etkin olduğu bu dönemde, özellikle tarım ve tüketim mallarına dayalı bir sanayileşme süreci iktisadi yapıya egemen olmuştur.

1960 sonrası planlı kalkınma dönemlerinde, demiryolları için öngörülen hedeflere hiçbir zaman ulaşılamamıştır. Bu planlarda, ulaştırma alt sistemleri arasında koordinasyon sağlanması hedeflense de, plan öncesi dönemin özellikleri devam ettirilerek ulaştırma alt sistemleri arasında koordinasyon sağlanamamış ve karayollarına yapılan yatırımlar bütün plan dönemlerinde ağırlığını korumuştur. Bütün planlarda, sanayinin artan taşıma taleplerinin yerinde ve zamanında karşılanabilmesi için demiryollarında yatırımlara, yeniden düzenlemelere ve modernizasyon çalışmalarına ağırlık verilmesi öngörülmüş olmasına rağmen hayata geçirilememiştir. Bu politikaların sonucu olarak, 1950-1980 yılları arasında yılda sadece ortalama 30 km. yeni demiryolu hattı yapılabilmektedir.

1980'li yılların ortalarında ise, ülkemizde hızlı bir karayolu yapım seferberliği başlatılmış, otoyollar GAP ve Turizmden sonra ülkemizin 3. büyük projesi olarak kabul edilmiştir. Bu

çerçevede 1990'li yılların ortalarına kadar otobanlar için yılda yaklaşık 2 milyar \$'lık yatırım yapılmıştır. Buna karşılık, özellikle önemli demiryolu altyapı yatırımları konusunda her hangi bir projenin hayata geçirilmediği görülmektedir. Mevcut demiryollarının büyük bölümü yüz yılın başında inşa edildiği şekilde kalmaya mahkum olmuş, yeni yatırımları bırakın yenileme yatırımları dahi yapılmamıştır. İdame yatırımları için ayrılan kaynaklarda yetersiz kalmıştır. Ayrıca, ülkemizde yapılmış tek ulusal ulaştırma planı olan, ulaştırma sistemimizin iyileştirilmesi yönünde bir adım olarak görülen, karayolu ulaşım payının % 72'den % 36'ya düşürülmesini hedefleyen "1983-1993 Ulaştırma Ana Planı" da uygulanmamıştır. Ve 1986 yılından sonra uygulamadan kaldırılmıştır.

1950'li yıllardan sonra uygulanan karayolu ağırlıklı ulaşım politikaları sonucunda, 1950-1997 yılları arasında karayolu uzunluğu % 80 artarken, demiryolu uzunluğu sadece % 11 artmıştır. Ulaştırma sektörleri içindeki yatırım payları ise; 1960'li yıllarda karayolu % 50, demiryolu % 30 pay alırken, 1985'den bu yana demiryolunun payı % 10'un altında kalmıştır.

Bu ulaşım politikalarının doğal sonucu olarak ülkemiz ulaşım sistemi adeta tek bir sisteme dayandırılmıştır. Ülkemiz yolcu taşıma paylarına bakıldığında, karayolu yolcu taşıma payı % 96, demiryolu yolcu taşıma payı ise yalnızca % 2'dir. Demiryollarının, mevcut altyapı ve işletme koşullarının iyileştirilmemesi ve yeni koridorlar açılmaması nedeniyle yolcu taşımacılığındaki payı son 50 yılda % 38 oranında gerilemiştir.

		Uzunluk (km)				
		2001	2002	2003	2004	2005
Ana Hatlar	<i>Elektriksiz</i>	6.778	6.778	6.778	6.693	6.693
	<i>Elektrikli</i>	1.479	1.479	1.479	1.564	1.564
	Toplam	8.257	8.257	8.257	8.257	8.257
2.3.4. Ana Hatlar	<i>Elektriksiz</i>	141	141	167	84	84
	<i>Elektrikli</i>	273	273	273	356	356
	Toplam	414	414	440	440	440
Ana Hatlar Toplamı	<i>Elektriksiz</i>	6.919	6.919	6.945	6.777	6.777
	<i>Elektrikli</i>	1.752	1.752	1.752	1.920	1.920
	Toplam	8.671	8.671	8.697	8.697	8.697
Diğer Yollar	<i>Elektriksiz</i>	1.899	1.907	1.917	1.902	1.871
	<i>Elektrikli</i>	370	370	370	385	416
	Toplam	2.269	2.277	2.287	2.287	2.287
Toplam Yollar	<i>Elektriksiz</i>	8.818	8.826	8.862	8.679	8.648
	<i>Elektrikli</i>	2.122	2.122	2.122	2.305	2.336
	Toplam	10.940	10.948	10.984	10.984	10.984

Ülkemiz ulaşım sistemi içerisinde karayolu-demiryolu yük taşıma paylarına bakıldığında, karayolu yük taşıma oranı % 94, demiryolu yük taşıma payı ise % 4'dür. Demiryollarının yük taşımacılığındaki payı son 50 yılda % 60 oranında gerilemiştir.

4. YHT (Yüksek Hızlı Tren Dönemi -2003 ve sonrası):

Hızlı Tren Tarihçesi

20. yüzyılda motorlu araçların ortaya çıkmasına kadar ulaşım çoğunlukla demiryolları üzerinden sağlandı. Avrupa ve Amerika'daki demiryolu şirketleri 1933'lerde hızları saatte 160 km'ye ulaşan trenlerle hizmet vermeye başlamışlardı. Bu servisler dönemin uçaklarıyla rekabet edebilecek kapasiteye sahipti. Ancak İkinci Dünya Savaşı bu servislerin devam etmesini engelledi. Savaş, bu hızın önüne geçici bir engel koysa da, ikinci dünya savaşının ardından teknolojiye fark yaratmaya başlayan Japonlar bir rekora imza attı. Saatte 145 km hızla giden Romancecar 3000 SSE, Tokyo'da dar hat aralığına sahip trenler arasında en yüksek hıza ulaşmış oldu. Bu başarı Japon tasarımcılara standart hat aralığına sahip trenlerle daha da yüksek hızlara ulaşabilecekleri güvenini sağladı. Dünyanın ilk hızlı treni ise yapımına 1959'da başlanan ve 1964'te tamamlanan Japonya'nın Tokaido Shinkansen'iydi. Bu tren Tokyo-Osaka arasındaki denemelerde saatte 200 km hıza çıkmayı başardı. Avrupa'daki ilk hızlı tren hattı ise 1981 yılında Paris ve Lyon arasına uygulandı. Bu hat üzerinde de saatte 300 km hıza ulaşıldı.

Artık demiryolu seyahatleri başka bir anlam kazanıyordu. Zamana karşı yarış, biraz gecikmeli de olsa, uçakların ardından rayların üzerinde de başlıyordu.

Hızlı trenler bugün Fransa, Almanya, İspanya, İtalya gibi Avrupa ülkeleri ile Japonya, Çin ve Güney Kore'de kullanılıyor. Açılışı 1964 yılında yapılan Shinkansen hattı dünyanın en yoğun hızlı tren hattı. Hat ilk açıldığında 210 km/saat hızla 4 saatte tamamlanan 553 km'lik yolculuk bugün 270 km/saat

hız ile 2,5 saat sürmektedir. 30 yıl önce tek olan bu hızlı tren hattında günde 30 trenle, yılda 44 milyon yolcu taşınırken, bugün toplam uzunluğu 2452 kilometre olan Shinkansen şebekesinde yılda 305 milyon yolcu taşınmaktadır. Shinkansen, Japonya'daki diğer hatlar da dâhil olmak üzere dünyadaki tüm hızlı tren hatlarının taşıdığından daha fazla yolcu taşıyor. Japonya hızlı tren konusunda ilk olmaya devam ediyor. 2003 yılında raydan sadece birkaç milimetre yüksekte, rayla doğrudan temassız hareket eden "Maglev", saatte 581 kilometre hıza ulaşarak, bu dalda yeni bir dünya rekoru kırdı.

Türkiye'de Hızlı Tren

2003 yılından sonra yeniden Demiryollarına ağırlık verilmiş, hazırlanan 9.Kalkınma Planında hızlı tren hatlarının yaygınlaştırılarak Ankara merkez olmak üzere;

- Ankara-İstanbul
- Ankara -Konya
- İstanbul-Ankara-Sivas
- Ankara-Afyonkarahisar-İzmir

Koridorlarından oluşan çekirdek ağ üzerinde yolcu taşımacılığına başlanması politika olarak belirlenmiştir. Ankara-İstanbul arası seyahat süresini 3 saate indirecek olan bu proje ile demiryollarında yeni bir çağ açılacaktır.

Türkiye'de yapılması planlanan hızlı tren güzergahları ve ulaşım süreleri

Ankara-İstanbul.....	533km./3 saat
Ankara-Eskişehir.....	245 km./1 saat 5 dakika
Ankara-Konya	212 km./1 saat 15 dakika
İstanbul-Konya.....	641 km./3 saat 30 dakika
Eskişehir-Konya.....	360 km./1 saat 26 dakika
Ankara-Sivas.....	466 km./3 saat
Ankara-İzmir.....	624 km./3 saat 20 dakika
Ankara-Afyon.....	281 km./1 saat 20 dakika
Bandırma-Bursa-Osmaneli..	190 km./60 dakika
Ankara-Kayseri.....	350 km./2 saat
Halkalı-Bulgaristan.....	230 km./1 saat
Sivas-Erzincan-Erzurum-Kars	710 km./5 saat

Ankara-Eskişehir arası YHT 13 Mart 2009 da faaliyete geçmiş ve bu güzergahta saatte 250 km hız yapan tren setleri ile hızlı ve güvenli seyahat, hizmete sunulmuştur. Ankara-İstanbul arası çift hatlı yeni yol yapım çalışmaları devam etmektedir. Ankara - İstanbul arasındaki mevcut hattın toplamı 567 km olup, tümü sinyalli ve elektrikli. Mevcut hattın bağımsız, 250 km/saat hıza uygun, çift hatlı, elektrikli ve sinyalli, olarak inşa edilen Hızlı Tren hattı tamamlandıktan sonra, iki büyük kent arasındaki mesafe, 533 km' ye inecektir.

Ankara Eskişehir hattında kullanılan hızlı tren lokomotifleri

Hızlı Tren Etüt Çalışmaları Biten ve Planlamaları Yapılan Hızlı Tren Hatları

Ankara-İzmir Projesi

- Ankara-İzmir (Manisa üzerinden): **663 km**
- Ankara-İzmir (Kemalpaşa üzerinden): **624 km**
- Seyahat Süresi (Manisa üzerinden bugünkü süre): **14 saat**
- Ankara-İzmir (Manisa üzerinden): **3 s. 50 dk.**
- Ankara-İzmir (Kemalpaşa üzerinden): **3 s. 20 dk.**

Maliyet (Milyar \$): **2,350**

Başlama Tarihi: **2010**

Bitiş Tarihi: **2015**

Halkalı-Bulgaristan

Mevcut Hat: **290 km**

Hızlı Tren Hattı: **231,7 km**

Halkalı-Bulgaristan: **1 saat**

Maliyet (Milyon \$): **750**

Başlama Tarihi: **2010**

Bitiş Tarihi: **2013**

Sivas-Erzincan-Erzurum-Kars Hattı

Mevcut Hat: **763 km**

Hızlı Tren Hattı: **710 km**

Sivas-Kars (Seyahat Süresi): **5 saat**

Maliyet (Milyar \$): **4**

Başlama Tarihi: **2010**

Bitiş Tarihi: **2014**

İstanbul Boğazı Demiryolu Tüp Geçişi (MARMARAY)

İstanbul'da doğu ile batı arasında uzanan ve İstanbul Boğazının altından geçen bir demiryolu toplu ulaşım bağlantısının inşa edilmesine yönelik istek, 1980'li yılların başlarında giderek artmış ve bunun sonucunda 1987 yılında ilk geniş kapsamlı fizibilite etüdü gerçekleştirilmiş ve raporlanmıştır. Bu çalışma sonucunda, bu tür bir bağlantının teknik olarak uygulanabilir ve maliyet açısından verimli olduğu belirlenmiş ve bugün projede gördüğümüz güzergah, bir dizi güzergah arasından en iyisi olarak seçilmiştir.

1987 yılında ana hatlarıyla belirlenmiş olan proje, izleyen yıllar içerisinde tartışılmış ve yaklaşık 1995 yılında, daha detaylı etüt ve çalışmaların gerçekleştirilmesine ve 1987 yılındaki yolcu talebi tahminleri dahil üzere fizibilite etütlerin güncellenmesine karar verilmiştir. Bu çalışmalar,

1998 yılında tamamlanmış ve elde edilen sonuçlar, daha önceden elde edilmiş olan sonuçların doğruluğunu göstermiş ve projenin İstanbul'da çalışan ve yaşayan insanlara birçok avantaj sunacağını ve şehirdeki trafik sıkışıklığıyla ilgili olarak hızla artan sorunları azaltacağını ortaya çıkarmıştır. 2004 yıllarında, Projenin önemli bölümleri için finansman anlaşmalarının düzenlenebilmesi amacıyla, Avrupa Yatırım Bankasıyla (AYB) müzakereler gerçekleştirilmiştir. 2004 ve 2006 yıllarında Banliyö Demiryolu Sistemlerinin finansmanı için; 2006 yılında ise Demiryolu Araçları İmalı için AYB ile kredi anlaşmaları imzalanmıştır.

2004 yılı Ağustos ayında Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi İnşaatı işi yer teslimi yapılmış olup, halen imalatlar sürmektedir. Banliyö Hatlarının iyileştirilmesi ve Elektro-Mekanik İşler Sözleşmesinin ihale süreci tamamlanmış, Haziran 2007 itibarıyla yer teslimi yapılmıştır.

Marmaray Demiryolu Projesi'nin güzergahı, İstanbul Boğaz Geçişi hariç olmak üzere, mevcut banliyö demiryolu hattının güzergahına benzerlik göstermektedir. Halkalı ile Kazlıçeşme ve Söğütlüçeşme ile Gebze arasındaki mevcut istasyonların çoğu bugünkü yerlerinde kalacak; fakat binalar revizyon ve onarımdan geçirilecek veya tamamen yeni binalar inşa edilecektir. Bunlara ek olarak, Yenikapı, Sirkeci ve Üsküdar'da yeni yeraltı istasyonları inşa edilecek ve demiryolu teknolojisi, modern sistemler ve demiryolu araçları kullanılarak iyileştirilecektir.

Halkalı'dan Gebze'ye bir yolculuk, Sirkeci'den Haydarpaşa'ya feribotla geçiş dahil olmak üzere, tipik koşullar altında 185 dakika sürmektedir. İyileştirilmiş banliyö demiryolu sistemi hizmete

açıldığında, bu yolculuk 105 dakika sürecektir. Bir başka ifadeyle yolcular, bu yolculuktan 80 dakika zaman kazanacaklardır.

Yukarıda belirtilen durum dahil olmak üzere, yolculuk süresi ile ilgili diğer örnekler, aşağıda liste halinde sunulmuştur:

- Gebze ve Halkalı arası 105 dakika
- Bostancı ve Bakırköy arası 37 dakika
- Söğütlüçeşme ve Yenikapı arası 12 dakika
- Üsküdar ve Sirkeci arası 4 dakika

Sistemin hizmete açılacağı yılda, zamandan elde edilecek toplam tasarrufun yaklaşık 13 milyon saat olacağı hesaplanmıştır; 2015 yılı itibarıyla elde edilecek olan toplam zaman tasarrufu, yaklaşık 25 milyon saat olacak ve sistemlerin kapasitesi tamamen kullanılabilir hale geldiğinde, elde edilecek zaman tasarrufu yılda yaklaşık 36 milyon saat veya tüm dünya genelinde her gün insanlar tarafından kazanılan yaklaşık 100.000 saat (11.4 yıl) olacaktır!

Marmaray Projesinde, mevcut verilere ek olarak, jeolojik, jeoteknik, jeofizik, hidrografik ve meteorolojik etüt ve araştırmalardan ek bilgi ve veriler toplanacaktır ve bu veriler, en yeni ve modern inşaat mühendisliği teknolojileri kullanılarak inşa edilecek olan tünellerin tasarımı ve yapımı için temel teşkil edecektir.

RAKAMLARLA MARMARAY	
TOPLAM HAT UZUNLUĞU	76,3 km
Yüzeysel Metro Kesimi Uzunluğu	63 km
-Yüzeydeki İstasyon Sayısı	37 adet
Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi Kesimi Toplam Uzunluğu	13,6 km
-Delme Tünel Uzunluğu	9,8 km
-Batırma Tüp Tünel Uzunluğu	1,4 km
-Aç Kapa Tünel Uzunluğu	2,4 km
-Yeraltındaki İstasyon Sayısı	3 adet
İstasyon Boyu	225 m (en az)
Bir yöndeki yolcu sayısı	75.000 yolcu/saat/tek yön
Maksimum Eğim	18
Maksimum Hız	100 km/saat
Ticari Hız	45 km/saat
Tren Sefer Sayısı	2-10 dakika
Araç Sayısı	440 (2015 Yılı)

Buna bağlı olarak bu proje kapsamındaki tüneller, bölgede beklenebilecek olan en yüksek şiddetteki bir depreme karşı dayanıklı olacak şekilde tasarlanacaktır.

İstanbul'un altındaki tüneller, farklı yöntemlerin bir karışımından oluşacaktır. Güzergahın kırmızı bölümü, batırma tünelden oluşacak, beyaz bölümleri ise çoğunlukla tünel açma makineleri (TBM) kullanılarak delme tünel olarak inşa edilecek, ve sarı bölümleri aç-kapa tekniği (C&C) ve Yeni Avusturya Tünel Açma Metodu (NATM) veya diğer geleneksel metotlar kullanılarak yapılacaktır. Şekilde 1,2,3,4 ve 5 numaraları ile Tünel Delme Makineleri (TBM) gösterilmiştir

Asya Yakasında 43,4 km, Avrupa Yakasında ise 19,6 km mevcut banliyö hatlarının iyileştirilmesi ve yüzeysel metroya dönüştürülmesi isini kapsayan 2. kısımda toplam 36 istasyon yenilenerek modern istasyonlar haline getirilecektir. İstasyonlar arası ortalama mesafe 1- 1,5 km olarak planlanmaktadır. Mevcutta iki olan hat sayısı üçe çıkarılacaktır ve sistem T1, T2 ve T3 olmak üzere 3 hattan oluşacaktır. T1 ve T2 hatlarında Banliyö (CR) Trenleri çalışacak, T3 hattı ise, Şehirlerarası yük ve yolcu trenleri tarafından kullanılacaktır.

Kadıköy-Kartal Raylı Sistem Projesi ile Marmaray Projesi, İbrahimağa İstasyonunuda entegre olacak, böylece iki sistem arasında yolcu transferi gerçekleştirilecektir.

SONUÇ

Demiryolları, bir ülkenin, iktisadî ticarî askerî bakımlardan olduğu kadar sosyal bakımlardan da en önemli yollarıdır. Otomobil, uçak ve su yollarının yanında, dün olduğu kadar bugün de demiryolunun sağladığı faydalarda bir eksilme olmaması, demiryolunun kıymetini artıran özelliklerdir. Demiryolu, bir ülke de iktisadî ve ticarî eşitliği sağlamak yanında, o ülkenin medenî seviyesini de düzenler, geri kalmış bölgelerin kısa zamanda kalkınmasında önemli rol oynar. Gecikmiş olsa demiryollarına yeniden gereken değerin verilmesi ve yeni ulaşım politikalarında demiryollarının öncelikli konuma gelmesi ülkemiz açısından sevindirici gelişmelerdir.

KAYNAKLAR

1. TCDD İstatistik Yıllığı 2004-2008
2. TCDD İnternet sitesi tarihçe sayfası
3. Ulaştırma Bakanlığı faaliyet raporu 2006
4. Marmaray.com
5. Ulaştırma Bakanlığı internet sitesi

Yöneticiler Neden Yanlış Kararlar Verirler?

Dr. Mahmut Demirkan

(1987 Mezunu, İnsan Kaynakları Uzmanı
mahmutdemirkan@yahoo.com.tr)

Günümüz yöneticilerinin yönetsel faaliyetleri yerine getirmelerine yardımcı olan bilgileri fazlasıyla, daha çok kaynaktan ve hızlı bir şekilde edinme şansına sahip olduğu bir gerçektir. Ancak yine de kararlarında çok yanılırlar. Peki, neden ve nasıl? Şöyle ki;

1. Günümüz yöneticileri yoğun rekabet ortamında çalışırlar ve özellikle rakip işletmelerin önüne geçmek veya müşterilerin beklentilerini daha hızlı karşılamak için çoğu zaman hızlı hareket etmek isterler ve çabuk karar alırlar. Ancak, alınan kararlarda işletmenin iç dinamiklerinin göstereceği tepkiler yeterince hesap edilmez. Belki alınan karar ya da kararlar müşteriler ve/veya rakipler açısından olumlu gibi gözükse de uygulayıcılar tarafından hayata geçirilmesi mümkün olmayabilir. Bu durumda iç dinamiklerin karar yönünde zorlanması uzun zamanda işletmeye kararın getireceği faydadan daha çok zarar verebilir.

2. Bir konuya ilişkin farklı kaynaklardan gelen farklı bilgiler karar aşamasında olan yöneticileri yanlış yönlendirebilir. Burada yöneticiye gelen bilgiler ve bunların "**aktarılmış biçimleri**" önemlidir. Bazen "**baskın olan fikirler**" yöneticiyi etkileyip yanlış yönlere sevk edebilir. Örneğin; günümüz yöneticileri kararlarına dayanak oluşturmak için, karar almadan önce hemen her gün iç ve dış, bir çok kişi ya da kurumdan çeşitli sunumlar alırlar. Bu sunumları hazırlayanların tek hedefi vardır; yöneticilerin kendileri yönünde karar almalarını sağlamak. Bu yüzden de yöneticileri etkilemek için farklı yollara baş vururlar. Sunumların performansına ve tabiri yerindeyse "**ambalajına**" kapılıp, gerçek ve "**optimum**" ihtiyacı kestiremeyen yöneticiler bu noktada yanlış seçim yapmış olurlar. Bu günümüzde sıkça karşılaşılan bir durumdur.

3. Yüksek iş temposu bazı işlere fazla odaklanılıp, bazı işlerin ihmal edilmesine neden olabilir. Bu durumda "odaklanılmayan işlere ilişkin sorunlar" fark edilmeyebilir, hatta yöneticiler bu işler için çoğu zaman karar almadıklarını bile fark etmezler. Burada yöneticinin dikkatini hangi işlere, ne ölçüde vereceğini iyi hesap edememesi söz konusudur. Ancak işler iyi gitmediği zaman, sorun ortaya çıktığında ihmal edilen işler ortaya çıkar ki, bu noktadan sonra da "**iş işten geçmiş olur**".

4. "**Yöneticilerin kişisel özellikleri**" de yanlış karar almaya neden olabilir. Örneğin; "**kendine aşırı derecede güvenen, ben biliyorum diyerek başkalarını dinlemeyen, istişare etmeyen, önyargılı olan yöneticiler**" çoğu zaman yanılır ve yanlış karar verirler.

Yöneticilerin "**kazanma ve elde etme arzusuyla**" aldıkları kararlar da çoğu zaman uzun vadede işletme için yanlış olabilir. Çünkü bu amaçla hareket eden yöneticilerin karar aşamasında işletmenin başarısından çok kişisel tatmini ve başarıyı düşünme ihtimali oldukça yüksektir.

Öte yandan kendi "**işinde bencil**" olan; yani kendi işinin başkalarının işine etkisini düşünmeyen,

dolayısıyla başkalarının işlerini gözetmeyen, fark etmeyen, fark etmesini bilmeyen veya **“sadece kendi işini düşünen”** yöneticiler de yanlış veya eksik karar alırlar.

İşte bu nedenlerden dolayı kurumsallaşmış işletmeler **“kararlarını daha yavaş veriyor olsalar”** da her şeyi yöneticilere bırakmak istemezler. Bu işletmeler faaliyetlerini kişilerden ve onların uygulama yöntemlerinden bağımsız olarak sürdürebilmesini ve geliştirebilmesini bilirler. Bunun için de; herkesçe kabul edilen, açık ve net bir şekilde tanımlanmış görev, yetki ve sorumlulukları, çalışanlarca inanılan ve kabul gören vizyon, misyon ve amaçları, günlük faaliyetleri yerine getirirken uyulacak ilke ve değerleri içeren uygun organizasyon kültürünü oluştururlar. Ayrıca kişilerin ve özellikle de yöneticilerin yaptıkları görevlerin gereklerine uygun donanıma sahip olmalarını sağlarlar ki, onların bilmedikleri konularda ahkam kesmeleri mümkün olmasın.

Yazımı internette aldığım küçük bir alıntıyla bitirmek istiyorum (alıntının kaynağını yazının sonunda bulabilirsiniz). Olay ne derece doğru bilemiyorum ama, vurgulamak istediğim şeylerin bir kısmını için dudaklarınızda küçük bir tebessüm, zihninizde konuya ilişkin bir iz bırakması dileğiyle sizlerle paylaşıyorum:

Osmanlı'nın son dönemlerinde merkezden Anadolu'daki bir ilçeye "ilçenizdeki mevaşi sayısını acele bildiriniz" diye bir telgraf gelir. Kaymakam mevaşinin ne olduğunu anlayamaz. Maiyetindekilere sorar. Kimi ağaç der, kimi aşevleri... Tatminkâr bir cevap alınamayınca, kelime Arapça kökenli olduğu için en iyisi müftüye danışalım derler.

Müftü gayet kendinden emin; Mevaşi maaştan gelir. Bununla ilçede devletten maaş alan kimseler soruluyor, der. Bunun üzerine başta kaymakam olmak üzere müftü de dâhil rütbe ve kıdem sırasına göre bütün memurların isim listesi yazılıp merkeze gönderilir.

Aradan zaman geçince, bu olaya şahit olan biri merak edip "Kamus-ı Türki" ye bakar. Bir de ne

görsün! Mevaşi "Geviş Getiren Hayvanlar" demekmiş!.*

Aslında **“insanların bazıları bilmediğini bilmez, farkında bile değildir, birçoğu bildiğini zanneder ancak yanlış veya eksik bilir, çok önemli bir kısmı da bilmediği halde biliyormuş gibi davranır”**. Bu yargı tüm yöneticiler için de geçerlidir. Tıpkı örneğimizdeki müftü gibi. **“Sizin için seçtiklerimiz”** de benzeri pek çok hikaye, anekdot veya ders bulabilirsiniz. Kalın sağlıcakla.

* Yukarıdaki küçük alıntı; **Cihat Ö. YILMAZ**ın **Bilmediğini Bilmek** adlı makalesinden alınmıştır.

Bkz: <http://www.cayhaber.net/koseyazisi/bilmediğini-bilmek>

Sizin İçin Seçtiklerimiz

Sözün Kısa

• Bilmediklerimi ayaklarımın altına alsaydım başım göğe ererdi.

İmam-ı Âzam Ebu Hanife

İnsanları iyi tanıyın. Her insanı kötü bilip kötülemeyin, her insanı da iyi bilip övmeyin.

Mevlana

Hiçbir şey bilmiyor ve her şeyi bildiğini düşünüyor. Demek ki, bir siyasi kariyer edinecek.

George Bernard Shaw

Bildiğim tek şey hiçbir şey bilmediğimdir.

Sokrates

Yöneticinin Kütüphanesi

- 1.Zülfikar Özkan, Bilgelige Yöneliş, Hayat Yayınları, İstanbul, 2006.
- 2.Cevdet Kılıç (Haz.), Bilgelik Hikayeleri, İnsan Yayınları, İstanbul, 2008.
- 3.Cengiz Erşahin, Bilgelik Öyküleri, Tutku Yayınları, Ankara, 2009.

Annelere Erken Emeklilik

Resul KURT

(1992 Mezunu, Sosyal Güvenlik Müşaviri, SGK E. Başmüfettişi)

Gazetelerde, televizyonlarda kadınlara 4 yıl erken emeklilik haberleri yeniden yayınlanmaya başladı. Anneleri de bir emeklilik telaşı sardı.

“Yüzbinlerce anne hukuk bekliyor” başlıklı yazımda doğum borçlanması konusunda SGK tarafından yapılan yanlışlıkları dile getirmiş ve **“Umarız SGK yönetiminin uygulama değişikliğine gitmesi için (daha önce bir çok uygulamada olduğu gibi) milyonlarca TL dava masrafı ve vekalet ücreti ödemesi gerekmez. Bu ülkenin israf edecek kaynağı yok. Sosyal Güvenlik Kurumu da hukuku üstün tutmalı, sigortalılara hizmeti kolaylaştırmalıdır. (Star 20 Mayıs 2010)”** demiştik. İşte, yazımın üzerinden çok geçmeden doğum borçlanması konusundaki bütün davaları birer birer kaybetmeye başlayan SGK, sessiz sedasız bir şekilde borçlanma tebliğini değiştirdi. 29.08.2008 tarihli Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde yer alan **“ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başladığı tarihten sonra”** ibaresi kaldırıldı. Böylece, SGK tarafından uygulanan;

- Sigortalı kadının doğumdan önce SSK'lı olarak çalışmış olması,
- Doğumun çalıştığı işinden ayrıldıktan sonra 300 gün içinde gerçekleşmesi,

Şartları kaldırılmıştır.

Böylece annelere, iki doğumla sınırlı olmak üzere doğum yaptıkları tarihten itibaren geçen en fazla iki yıllık süreleri, bu sürede adlarına prim ödenmemiş olması kaydıyla ve çocuklarının yaşaması şartıyla borçlanma hakkı getirilmiştir.

Doğum borçlanmasının bir aylık tutarı en az 243,36 TL olup, 4 yıl için 11.681,28 TL ödenmesi gerekmektedir.

Hem gün sayısı, hem de yaş etkilenecek

Öncelikle 4 yıl erken emekliliğin yanlış anlaşıldığını belirtmekte yarar var. Sanki emeklilikte yaş şartının kaldırıldığı şeklinde anlayış var, bu yanlış. Doğum borçlanmasının 2 tür etkisi olacak;

- 1- Gün sayısını artıracak,
- 2- Sigortalı olduğu tarihten önce doğum yapan kadınlarda sigorta başlangıç tarihini geriye götürecektir.

Bu durumda gün sayısı eksik olan kadınların borçlanma yapmaları halinde SGK gün sayıları artacak. Ancak, sigortalı olduğu tarihten önce

doğum yapan kadınlarda ise hem sigorta başlangıç tarihi geriye gidecek ve buna bağlı olarak emeklilik yaşı düşecek, hem de gün sayısı artacak.

Örnek 1: 4000 SGK gün sayısı bulunan Ayşe hanımın emekliliği için 5150 gün sayısı gerekiyorsa, bu durumda doğum borçlanması yapması halinde gün sayısı artacağı için emekli olabilecek.

Örnek 2: 6000 SGK gün sayısı bulunan ve sigortalı olduğu tarihten sonra doğum yapan Fatma hanımın emekliliği için 5300 gün sayısı gerekiyorsa, bu durumda doğum borçlanması yapmasının emekliliğine etkisi olmayacak.

Örnek 3: 1985 ve 1988 yıllarında iki doğum yapıp, ilk defa 1.1.1990 tarihinde SSK'lı olan Nurten hanım, **doğum borçlanması yapmadığı** takdirde 20 yıl sigortalılık süresini 46 yaşını ve 5375 gün sayısını doldurmak suretiyle emekli olabilecek.

Oysa Nurten hanım 1985 ve 1988 yıllarındaki iki doğumu borçlandığı takdirde sigorta başlangıç tarihi 1.1.1986 tarihine gideceğinden dolayı 20 yıl sigortalılık süresini 42 yaşını ve 5075 gün sayısını doldurmak suretiyle emekli olabilecek.

Görüldüğü gibi doğum borçlanmasında yeni dönem annelere büyük avantajlar sağlıyor.

İnternet Yayıncılığı, Basılı yayıncılığın yerine mi geçiyor?

Biröl ÖZÖNCEL

(1994 Mezunu, İletişim Uzmanı)

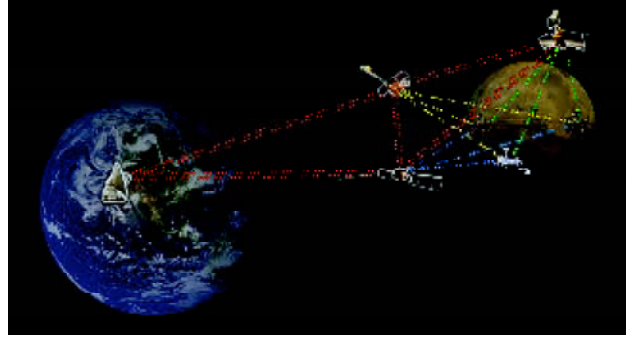
İnternet kullanımının yaygınlaşması ile birlikte tüm dünyada basın sektörü köklü bir değişiklik yaşadı. Daha fazla bilgiye, istedikleri an istedikleri yerden ulaşmak isteyen okuyucu kitleleri dergi ve gazetelerin online mecraya taşınmasını adeta zorunlu kıldı. Ancak basılı medya için asıl büyük darbe reklamcılardan geldi.

Geçtiğimiz aylarda İngiltere'de yayın yapan telekom sektörünün önemli yayın organlarından Total Telecom dergisi hem okuyucularından hem de reklamcılardan gelen taleplerdeki değişim doğrultusunda basılı yayın hayatına son verdiğini ve artık yalnızca internet üzerinden yayın yapacağını açıkladı ayrıca bu değişimle birlikte bir yandan da yeni online teknolojilere hızla uyum sağlamaya çalışacaklarını belirtti.

Dünyanın birçok ülkesinde abone ve okuyucuları bulunan Total Telecom yaptığı yayınlar yanında dünya çapında ödül törenleri de düzenliyor. Barcelona'daki Dünya Mobil Konferansının da basın sponsorluğunu yapan dergi artık sadece internet üzerinden devam edecek.

Okuyucular internete yönelmelerine sebep olarak bu mecranın daha elverişli ve daha güncel olduğunu öne sürmüş reklamcılar ise pazarlama bütçelerini daha ölçülebilir hale getirmek için yazılı değil dijital yayıncılığı talep ettiklerini söylüyorlar. Bu ekonomik şartlar doğrultusunda dergi de basılı yayın hayatına son vermek zorunda kaldığını duyurdu.

Total Telecom, basılı yayıncılıktan çekilerek online mecraya taşınan tek yayın değil. Özellikle yaşanan global ekonomik krizde Amerika'da pek çok gazete ve dergi (Detroit News, Boston Globe, Miami Herald

vs..) ya iflas etti ya da basılı bölümlerini kapatıp tamamen online mecraya taşındı.

Ancak unutmamak gerekir ki basılı gazetelerin kapanmasının ana nedeni ekonomik kriz değil. İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber tüm dünyada basın sektörü köklü bir değişiklik yaşadı. Daha fazla bilgiye, istedikleri an istedikleri yerden ulaşmak isteyen okuyucular dergi ve gazetelerin online mecraya taşınmasını adeta zorunlu kıldı. Ancak basılı medya için asıl yıkıcı darbe reklamcılardan geldi. Önceden sadece gazete ve dergilerde ayrılan belirli sütunlar aracılığı ile potansiyel müşteri kitlesine ulaşmaya çalışan reklamcılar, internet'in gelişi ile bir anda çok daha ucuza ve çok daha fazla seçenikle reklam yayınlama imkanına kavuştular. Üstelik önceden reklamlarını kimlerin takip ettiğini, hangi kitleye nasıl hitap edilmesi gerektiğini öğrenmek için çok ciddi bütçelerle araştırma yapmak zorunda kalan reklamcılar artık Google AdSense ve benzeri reklam ölçüm araçları ile istedikleri bilgi ve istatistiklere çok daha kolay ve ucuza erişebiliyorlar.

Bu değişim çerçevesinde ilk olarak medya devi olarak nitelenen, günlük tirajı milyonları bulan gazete ve dergiler bile online versiyonlarını çıkartmak zorunda kaldılar. Tüm büyük gazete ve dergilerin bir de internet şubeleri oluştu. Ancak zamanla iki adet ciddi sorun baş gösterdi: Basılı yayıncılık devam ettirilmeli mi ve yeni oluşan düzende reklam gelirleri pastası nasıl dağılacak?

Bu soruların yanıtları hala belirsizliğini koruyor. Ama büyük gazeteler için basılı yayıncılığı sürdürmek hala önemli çünkü hem herkes interneti kullanmıyor hem de basılı yayının devam ettirilmesi sancak gemisinin

yüzmesi olarak konumlandırılıyor. Öte yandan reklam pastası ise her pazarda, her yeni teknoloji ile birlikte (mobil reklamcılık, IPTV, 3D yayınlar gibi) sürekli değişim göstererek büyüyor.

Medyadaki bu değişim ve online mecraya yönelim ile ilgili çeşitli analistlerden değişik bilgiler geliyor. İşte medyadaki değişimi ve online medyanın yükselişini özetleyen iki küçük ama şaşırtıcı veri.

İlki televizyonculuk sektöründen: YouTube bu sene ilk kez Hindistan Kriket Ligi'ni (IPL) verdiği kimse popüler video sitesinin bir rekora imza atacağını beklemiyordu. IPL 45 gün süren ve dünyanın en iyi kriket takımlarının maç yaptığı bir turnuva organizasyonu. Bir anlamda futboldaki Şampiyonlar Ligi'ne benzetilebilir.

YouTube bu yıl bir ilke imza atarak spor kanalı aracılığı ile IPL turnuva maçlarını yayınladı. Sonuçlar ise son derece şaşırtıcı zira canlı spor müsabakalarına ilk defa adım atan mecra tahminlerin 5 katı izlenme oranı yakaladı.

6 hafta süren IPL turnuvasında YouTube 10 milyon izlenme hedefi koymuştu. Ancak gerçekleşme 51 milyonu aştı. Bu izlenme oranına Amerikan Basketbol Ligi'ni yayınlayan NBA TV, Hokey Ligi'ni yayınlayan NHL ve ünlü spor kanalları ESPN ve UFC'nin bile ulaşamadığı gözönüne alındığında son derece enteresan bu sonuç olduğu kabul edilebilir.

YouTube'un IPL kanalı, yayın süresince Hindistan'da en çok izlenen ve en çok abone olunan online kanal olma özelliğine de sahip.

Ayrıca son zamanlarda e-kitap yayınlarının da dünyayla paralel olarak ülkemizde de son derece popüler olmaya başladığı görülmektedir. Bu durum Türkiye'de de dijital yayıncılığa ilginin dış dünya ile benzer hareket ettiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Ülkemizde e kitabın daha çok teknolojiyi seven, belirli bir gelir seviyesinin üzerinde genç nüfustan talep aldığı görülmektedir.

Dünyanın en büyük çevrimiçi kitap ve müzik mağazası Amazon.com, geçen ay tarihinde ilk kez e-kitap satışlarının basılı kitap satışlarını geride bıraktığını açıklarak yılın ilk yarısında mağazada satılan e-kitap sayısı, geçen yılın aynı dönemine kıyasla üç kat daha fazla gerçekleştiğini bildirdi.

2009'da Global Online Reklam Harcamaları % 12,6 Oldu

Bir diğer veri ise reklamcılık alanından. Geçtiğimiz yıl ekonomik resesyon nedeniyle internet üzerinden reklam satışları 2002'den beri ilk defa düşüş gösterdi ve % 3,4 oranında geriledi. Ancak 2009 yılında online reklamların global harcamalar içindeki payı %12,6, dergilerdeki reklamlara yapılan harcamaların payı ise %10,3 oranında gerçekleşmesi bu alanda da online medyanın yükselişini ortaya koyuyor.

Reklam gelirlerinde TV reklamlarına yapılan harcama hala açık ara lider durumda. İkincilik için ise gazeteler ile internet artık adeta kıyasıya yarışmaya başladılar. Analistler mevcut trende bakarak internet reklam harcamalarının 2-3 yıl içerisinde gazeteleri geride bırakacağı yorumunu yapıyorlar.

Gazetelere verilen reklamlar için yapılan harcamalar 2008 yılında toplam reklam harcamalarının %23,1'i iken 2009'da %21,7'ye gerilemiş durumda. Kriz sonrası online reklamcılığın daha dinamik yapısı nedeniyle hızla toparlanarak 2012'de % 17,1'lik bir pastaya ulaşması gazete reklamcılığının ise % 19,7'ye gerilemesi öngörülmüyor.

Biz Aslında Neyiz

Hüseyin TUNÇ

Türü: Aktüel

Yayınevi: Nesil

Tanıtım: **Bünyamin KORKMAZ**

Zenginlik, konfor ve eğitim seviyesi her geçen gün arttığı halde, insanlardaki hak ve hukuk anlayışı neden gelişmiyor?

Başkalarıyla çekişmeden, çatışmadan birlikte yaşamamanın yolunu bulamaz mıyız?

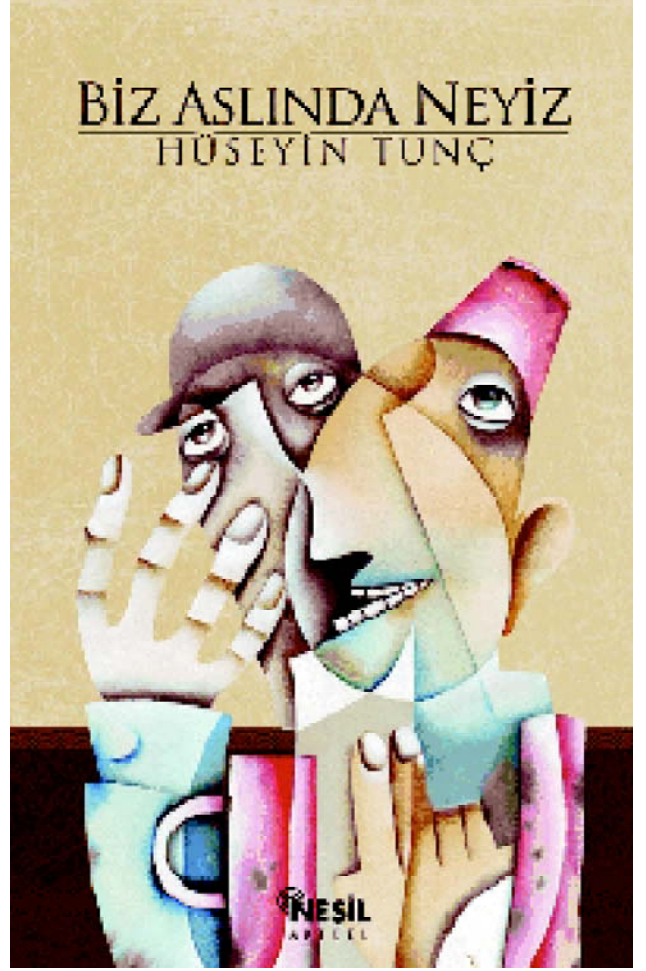
Hayatımızın asıl gayesini neden unutuyoruz veya biliyor muyuz?

Bu ve benzeri sorulara bir cevap arayışdır
"Biz Aslında Neyiz"

Birebir hayatın içinden konular ve örneklerle sunulan bir arayış.

Bu kitap aynı zamanda bir çağrıdır. Çağdaş insanın sıkıntılarını aşmaya yönelik bulduğu veya kendine yaldızlı ifadelerle sunulan **"yapay çareler"** üzerinde yeniden düşünme çağrısı.

Sonsuzluğun içinde yarı baygın, yarı çakır keyif, bazen ateşli, bazen bezgin, çoğu zaman da yorgun insanoğlu... Ne çok umutların ve arzuları var senin! Bizler, sonsuz evrenin akıllı zerreleriyiz. Kral kelebeklerden, bal arılarından, karıncalardan daha mükemmel ve şaşırtıcıyız. Birbirine ayrılmamacasına bağlanmış olan kâinatın desenleri, ışık huzmeleri, zamanın ve mekânın sonsuzluğunda madde olarak yok hükmünde, kıymet olarak belki en değerlisi olan varlıklarız. Kâinatın sırları ile bizim sırlarımız birbiri içindedir. Biz biraz da bitkilere benzeriz. Hepimiz topraktan geliyoruz. Kimimiz gül yaprağı gibi narin, kimimiz kaktüs gibi dikenli... İnsandan beklenen, dünya denen ortak evimizde hoş bir ses ve hoş bir nefes bırakmasıdır. Bu fırsatı kullanmayalım mı?

2008-2010 DÖNEMİ FAALİYETLERİ

I. Konferanslar:

- Doç. Dr. Recep BOZLAĞAN (Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi), "Yerel Yönetimler ve Liderlik Yaklaşımları", 15 Kasım 2008
- Mustafa Kemal İŞLER (İBB Stratejik Planlama Müdürü), "Stratejik Düşünce ve Yönetim", 29 Kasım 2008
- Yrd. Doç. Dr. Erbay ARIKBOĞA (Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi), "Beldenin Havasını Kim Bozdu! Parlamento ve Yargı Kışkacında 2009 Yerel Seçimleri", 03 Ocak 2008
- Prof. Dr. Hayati DEVELİ (İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi), "1000. Doğum Yılında Kaşgâri'den Günümüze Türkçe", 20 Aralık 2008
- Kenan IŞIK (Tiyatro Sanatçısı, Yazar), "Sanat ve Hayat", 17 Ocak 2009
- Doç. Dr. Recep ERTÜRK (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi), "Siyaset ve Toplum Eğilimlerinin Dinamikleri", 07 Şubat 2009
- Prof. Dr. Saadettin ÖKTEN (İTÜ Emekli Öğretim Üyesi), "Eskinin Devamı Yeni: Bir Medeniyet Açılımı", 14 Şubat 2009
- Doç. Dr. Hüseyin YAYMAN (Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi), "29 Mart Yerel Seçimleri: Galipler ve Mağluplar", 11 Nisan 2009
- Ünsal SÖZBİR, (Bankasya Genel Müdür Yrd.), "Küresel Kriz ve Türkiye Yansımaları", 25 Nisan 2009
- Doç. Dr. Medaim YANIK, (Psikiyatrist, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Eski Başhekim) "Siyaset Psikolojisi", 02 Mayıs 2009
- Süreyya Sırrı ÖNDER (Yönetmen), "Sinema ve Politika", 16 Mayıs 2009
- Doç. Dr. Ertan BEŞE (Polis Akademisi Öğretim Üyesi), "Etnik Problemlerin Çözümünde İspanya Modeli ve Türkiye'de Çözüm Arayışları", 30 Mayıs 2009
- Doç. Dr. Mustafa ŞENTOP (Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi), "Anayasa ve İktidar", 6 Haziran 2009
- Mehmet SARGIN (FİSKOBİRLİK Genel Müdürü), "Kriz Dönemlerinde Tarım Politikaları", 13 Haziran 2009
- İbrahim Zeyd GERÇİK (Davranış Bilimleri Uzmanı), "Bir Yönetim Modeli Olarak Süleymaniye", 31 Ekim 2009
- Dr. Nevzat KAYA (Süleymaniye Kütüphanesi Emekli Müdürü), "İstanbul Kütüphaneleri ve Kültür Hayatımız", 14 Kasım 2009
- Nevzat BAYHAN (İBB Kültür A.Ş. Müdürü), "İstanbul'da Kültür Endüstrileri", 21 Kasım 2009
- Yüksel AKSU (Yönetmen), "Sinema ve Siyasi Kültür: Türk Sinemasında Yeni Yönelişler", 19 Aralık 2009
- Mustafa AK (Keçiören Belediye Başkanı), "Şehir ve Medeniyet", 26 Aralık 2009

- Prof. Dr. Mehmet Ali BEYHAN (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi), "II. Abdülhamit ve Hafiye Teşkilatı", 9 Ocak 2010
- Murat AYDIN (Zeytinburnu Belediye Başkanı), "Yönetici ve Fotoğrafçı Gözüyle İstanbul" 27 Şubat 2010
- Salih TUNA (Gazeteci-Yazar), "Gündemde Sörf", 13 Mart 2010,
- Bayram AKBAŞ (Mesleki Yeterlik Kurumu Başkanı), "Mesleki Yeterlilik Sistemi", 27 Mart 2010
- Ünal TANIK (Haber 7 Genel Yayın Yönetmeni), "Ekonomiden Siyasete Gündem", 10 Nisan 2010
- Doç. Dr. Engin SELÇUK (İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi), "Devlet İktidarı-Hükümet İktidarı ve Anayasa", 24 Nisan 2010
- Doç. Dr. Kıvanç ULUSOY (İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi), "Avrupalılaştıran Kıbrıs Sorunu", 08 Mayıs 2010

II. Panel, Sempozyum ve Zirveler

"Türkiye'de Siyasallı Olmak" Paneli
(30 Nisan 2010, SBF Tunaya Amfisi)

- Settar YAVUZ (Gaziosmanpaşa Kaymakamı; 1988 Mezunu), "Bürokraside Siyasallı Olmak",
- Veysel TİRYAKİ (Altındağ Belediye Başkanı, 1988 Mezunu) "Siyasette Siyasallı Olmak"
- Doç. Dr. Kudret BÜLBÜL (Kırıkkale Üniversitesi Öğretim Üyesi, 1991 Mezunu), "Üniversite'de Siyasallı Olmak"
- Ünsal SÖZBİR (Exim Holding CEO'su, 1987 Mezunu), "Özel Sektörde Siyasallı Olmak"
- **Bürokrasi Sempozyumu** (12-13 Mart 2009), "Osmanlı Türk Bürokrasisinde Düzen ve Değişim", İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Siyasal Vakfı 30. Yıl Etkinliği.
- **Beyazıt Yönetim Zirvesi 2009** (28 Mayıs 2009), "Krizde Bakış ve Etkin Kriz Yönetimi", İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Kulübü ve Siyasal Vakfı etkinliği.
- **Mezunlar Günü** İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı, Siyasal Vakfı ve Mezunlar Derneği olarak gerçekleştirilen 2009 mezunlar günü, 14 Kasım 2009 tarihinde gerçekleştirildi.
- Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı öncülüğünde **Filistin Dayanışma Platformu** kurulmuş ve 24 Ocak 2009 tarihinde gerçekleştirilen genel kurul toplantısında Vakfımız Kurulu Yönetim Kuruluna seçilmiştir.
- İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları 6. Konsey Toplantısı 27 Şubat-2 Mart 2009 tarihinde vakıf temsilcimizin de katılımıyla FAS'ta gerçekleştirildi.

2008-2010 Döneminde Fakültemiz Dekanlığı yapan Prof. Dr. Naz ÇAVUŞOĞLU için teşekkür yemeği düzenlendi.

III. Siyasal'da Siyaset Konuşmaları

- Cevdet TELLİOĞLU, Büyük Birlik Partisi İ.B.B. Başkan Adayı, 21 Şubat 2009
- Ahmet TURGUT, Milliyetçi Hareket Partisi İ.B.B. Başkan Adayı, 07 Mart 2009
- Prof. Dr. Ahmet Vefik ALP, Demokratik Sol Parti İ.B.B. Başkan Adayı, 14 Mart 2009

IV. Boğaz ve Kır Gezileri

- 2009 Yılı Boğaz Gezisi, 31 Mayıs 2009
- 2009 Yılı İstanbul Kır Gezisi, 05 Temmuz 2009, Sapanca Gölü
- 2009 Yılı Ankara Kır Gezisi, 12 Temmuz 2009
- 2010 Yılı İstanbul Kır Gezisi, 30 Mayıs 2010 Florya Kamp Alanı
- 2010 Yılı Ankara Kır Gezisi, 30 Mayıs 2010, BOTAŞ Ankara Bölge Müdürlüğü Piknik Alanı
- 2010 Yılı Boğaz Gezisi, 20 Haziran 2010

V. Ankara Toplantıları

- Doç. Dr. Bekir Berat ÖZİPEK, İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi, "Demokratikleşme: İmkânlar ve Riskler", Ekim 2009
- Ahmet GÜNDOĞDU Memur_sen Genel Başkanı, Kasım 2009,
- Ankara Grubu Ocak Ayı Toplantısı, Estergon Kalesi Kümbet Tesisleri, 09 Ocak 2010,
- Prof. Dr. Cemil OKTAY, "Savaşın Belirsizlikleri", Estergon Kalesi Kümbet Tesisleri, Şubat 2010,
- Dr. Savaş Şafak BARKÇİN, Ahmed ŞAHİN ve Mehmet KEMİKSİZ'in katılımıyla "Türk Musikisi Üzerine" başlıklı sunum ve musiki ziyafeti, Mart 2010, Altındağ Belediyesi Kültür ve Sanat Evi
- Nisan Ayı Toplantısı, "Başkent'te Sivas Günleri" etkinliğine katılmak üzere Ankara'da bulunan Sivaslı bürokrat ve siyasetçiler ile mahalli sanatçıların da katılımıyla Estergon Kalesi Kümbet Tesislerinde gerçekleştirildi.
- Haziran Ayı Toplantısı "İstişare ve Genel Değerlendirme" gündemiyle 15 Haziran 2010 tarihinde Altındağ Belediyesi Kültür ve Sanatevi'nde yapıldı.

VI. Kocaeli Toplantıları

- Rafi KARAGÖL, JCR EUROASIA Yönetim Kurulu Üyesi, "Küresel Kriz ve Bankacılık Sistem", Antikkapı Restaurant Toplantı Salonu Kocaeli.
- İbrahim Zeyd GERÇİK, Davranış Bilimleri Uzmanı, "Bir Yönetim Modeli Olarak Süleymaniye", KASİAD Toplantı Salonu,
- Doç. Dr. Haluk SELVİ, Sakarya Üniversitesi Türk-Ermeni İlişkileri Araştırma Merkezi Müdürü, "Ermeni İddiaları" Nisan 2010, KASİAD Toplantı Salonu
- Erkan AYAN, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri, "Kalkınma Ajansı Faaliyetleri", 14 Nisan 2010, Kocaeli Sanayi Odası Konferans Salonu
- Prof. Dr. Mehmet ALTAN, İ.Ü. İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi, "Türkiye ve Dünya Değerlendirmeleri", Mevlevi Evi, Kocaeli
- Yard. Doç. Dr. Haşim ŞAHİN, Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyesi, "Ahilik Teşkilatı ve Anadolu'nun Türkleşmesi", SEKA Park Otel Restaurant, Kocaeli

VII. Erzurum Toplantıları

- Genel Değerlendirmeler, 19 Mayıs 2009, Erzurum İl Özel İdaresi Sosyal Tesisleri
- Genel Değerlendirmeler, 19 Mart 2010, Erzurum İl Özel İdaresi Sosyal Tesisleri
- Yrd. Doç. Dr. Cemil KUTLU, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi, "Uluslararası İlişkilerde Dış Türklar ve İç Politikaya Yansımaları", Mayıs 2010, Erzurum İl Özel İdaresi Palandöken Gözlemevi
- Doç. Dr. Erol KÜRKÇÜOĞLU, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk-Ermeni Araştırmaları Merkezi Müdürü, "Ermeni Meselesi ve Erzurum'da Yaşanan Olaylar", Haziran 2010, Aziziye Belediyesi Termal Otel tesisleri

Dönem ve Meslek Grubu Toplantıları

- Öğretim Üyeleri Buluşma Toplantısı
- 1991 Dönemi Mezunları Armutlu Gezisi, 17 Mayıs 2009
- İzmir Grup Toplantısı, 09 Mayıs 2009,
- Yeni Siyasallılara Hoş Geldiniz Toplantısı (2009 Yılında SBF'yi Kazanan Öğrenciler İçin), 01 Eylül 2009,
- Karadeniz Grup Toplantısı, 14 Ağustos 2009
- Karadeniz Bölgesi İftarı, 03 Eylül 2009 Trabzon
- Erzurum İftarı, 05 Eylül 2009 Erzurum,
- İstanbul İftarı, 05 Eylül 2009 İstanbul
- Kocaeli İftarı, 06 Eylül 2009 İzmit
- 2009 Yılı Mezunları İftarı, 08 Eylül 2009 İstanbul
- Ankara İftarı, 12 Eylül 2009 Keçiören Belediyesi Halil İbrahim Sofrası
- İzmir İftarı, 12 Eylül 2009, 9 Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Tesisleri, İzmir
- 1991 Dönemi Mezunları Toplantısı, 09 Ekim 2009, 15 Ocak 2010 Siyasal Vakfı, İstanbul

Tebrik Ziyaretleri

- Sayıştay Üyeliklerine seçilen Hicabi DURSUN (1987) ve Ali KARAKAYA (Ankara Siyasallılar Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı)'yı ziyaret, 25 Haziran 2009
- Gaziosmanpaşa Kaymaklığına atanan Settar YAVUZ (1988)'u ziyaret, Ekim 2009,
- GOPAŞ Genel Müdürü Ömer AYDEMİR (1987)'i ziyaret, Ekim 2009
- TASIŞ İstanbul Bölge Müdürü Kadir GÜNDOĞDU (1992)'yu ziyaret, Kasım 2009,
- ÖNDER Genel Başkanlığı'na seçilen, Hüseyin KORKUT (1989)'u ziyaret, Ocak 2010,
- İ.B.B. Şehir Tiyatroları Müdürü Abdullah KAPLAN'ı ziyaret, Ocak 2010,
- TBMM Genel Sekreter Yardımcılığı'na atanan Mehmet Ali KUMBUZOĞLU (1990)'nu ziyaret, Şubat 2010,
- Maliye Bakanlığı Müsteşarlığı'na atanan Naci AĞBAL (1989)'ı ziyaret, Şubat 2010
- BUMKO Genel Müdür Yardımcılığı'na atanan Murat UĞURLU (1990)'yu ziyaret, Şubat 2010-08-06
- EGO Genel Müdürü Ömer ULU (1988) ve Genel Müdür Yardımcısı Cenap AŞÇI (1988)'yi ziyaret
- MEMUR-SEN Genel Başkanı Ahmet GÜNDOĞDU ve Basın ve Halkla İlişkiler Sekreteri Halit ORTAKÖY'ü ziyaret, Mart 2010,
- Geçirdiği bir kaza nedeniyle RTÜK İzleme Dairesi Başkanı Nurullah ÖZTÜRK (1988)'e geçmiş olsun ziyaretinde bulunuldu,
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kent Konut A.Ş. Genel Müdürü Metin KALAFAT'ı ziyaret,
- Kocaeli İdare Mahkemesine atanan Hâkim Mesut AKPINAR'ı ziyaret,
- Fakülte Dekanımız Prof. Dr. Faruk SÖNMEZOĞLU'nu ziyaret,
- Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Erkan AYAN'ı ziyaret
- Kocaeli Valisi Ercan TOPACA (1987)'yi ziyaret,
- Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı'na atanan Bekir KÖKSAL (1994)'i ziyaret
- T.B.M.M. Satınalma Müdürlüğüne atanan Naim ÇOBAN'ı ziyaret
- Antalya Valisi Dr. Ahmet ALTIPARMAK'ı ziyaret

